

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0086-189
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Донбаська державна машинобудівна академія
ID ОП у ЄДЕБО	29122
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Комп'ютерні системи та мережі, другий (магістерський) рівень, 12 Інформаційні технології, 123 Комп'ютерна інженерія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	www.dgma.donetsk.ua/docs/pro-ddma/litsenzuvannya-ta-akredytaciya/Zv_t_Samoanal_z%20-%20123-2019-mag.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Доренський Олександр Павлович, доцент кафедри кібербезпеки та програмного забезпечення, Центральноукраїнський національний технічний університет
Члени експертної групи	Шерстюк Володимир Григорович, завідувач кафедри програмних засобів і технологій, Херсонський національний технічний університет; Шкрабак Сергій Олександрович, здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, Одеський національний політехнічний університет
Залучений представник роботодавців	відсутні
Спостерігачі	відсутні
Дати виїзду до ЗВО	11–13 грудня 2019 року
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	http://www.dgma.donetsk.ua/docs/news/2019/Visit-program-DS EA-Kramatorsk.pdf
Дата надходження звіту до Національного агентства	
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Під час виїздної експертизи з боку ДДМА були забезпечені всі умови для безперешкодної роботи експертної групи згідно з програмою виїзду до ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/news/2019/Visit-program-DSEA-Kramatorsk.pdf>), проведення зустрічей із представниками зацікавлених сторін, огляду матеріально-технічного забезпечення тощо. Експертам вдалося здобути необхідну для експертизи інформацію, уточнити факти, вказані у відомостях про самооцінювання (www.dgma.donetsk.ua/docs/pro-ddma/litsenzuvannya-ta-akredytaciya/Зв_т_Самоанал_з%20-%20123-2019-маг.pdf), сформувати враження про освітній процес за ОП, яка акредитується, та загалом у ДДМА. Дані, які були подані у відомостях про самоаналіз, знайшли своє підтвердження (частина з них потребувала уточнення і більш розгорнутого викладу, що виконано експертною групою під час виїзду до ДДМА, отримані результати подано у цьому звіті), освітній процес за ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" де-факто відбувається, освітня програма реалізується (функціонує), спостерігається тенденція її розвитку потужним колективом кафедри виробничих процесів ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/sklad-kafedri-avp.html>).

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” є актуальною, узгодженою з місією та стратегією розвитку ДДМА. В ній враховано особливості та сучасні вимоги до спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія”. ОП є добре збалансованою у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів, вона підтримується як керівництвом ЗВО, так і роботодавцями, більшість з яких є випускниками ДДМА з інших спеціальностей та висловлюють позитивне відношення до даної ОП та ЗВО в цілому.

ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” та освітня діяльність за цією програмою у ДДМА загалом відповідає встановленим вимогам і чинним критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони не впливають суттєво на освітній процес, не носять системного характеру. Хоча ОП має чітко сформульовані цілі, в ній не зафіксована де-факто наявна особливість (фокус). На думку експертної групи, фокусом цієї ОП є великі промислові мережі, що є наслідком врахування позицій і потреб стейкхолдерів, особливо роботодавців м. Краматорськ, а також ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Крім цього, освітня діяльність за ОП дозволяє досягти результатів навчання, які відповідають восьмому (магістерському) рівню Національної рамки кваліфікацій, обсяг ОП і окремих освітніх компонентів відповідає вимогам частини п’ятої статті 5 Закону України “Про вищу освіту” щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти, а їх зміст відповідають спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія” та дозволяє досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Водночас, знаковими є з одного боку блочний характер процедури обрання навчальних дисциплін вільного вибору студентом, з іншого боку – потужна практична підготовка, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для успішного працевлаштування і результативної професійної діяльності. Відчутним є значний вплив функціонування ОП “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”, яка багато десятиліть функціонує на випусковій кафедрі Автоматизації виробничих процесів, на дану ОП.

Навчання і викладання за ОП загалом відповідають встановленим вимогам, рівню й вектору розвитку сучасної освіти: у освітній діяльності наявні ознаки студентоцентризму, академічної свободи, поєднання навчання та досліджень; інформація щодо ОП, порядок і критеріїв оцінювання надається своєчасно, а рівень змісту навчальних дисциплін є достатнім. Разом з тим необхідно посилити роботу щодо популяризації академічної доброчесності серед студентів академії, інформування про відповідальність за її порушення.

Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, загалом забезпечує досягнення визначених програмою цілей і програмних результатів навчання. Проте на інституційному рівні необхідно формально зафіксувати вимоги, згідно з якими під час проведення конкурсу на посади науково-педагогічних працівників саме їхній професіоналізм і спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей конкретної ОП, а не будь-які інші міркування, будуть вирішальними для результатів конкурсного добору.

ДДМА реально залучає роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. На ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” означене посилюється діяльністю філії випускової кафедри на виробництві, що у тісній співпраці з роботодавцями дозволяє забезпечувати належний рівень якості ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Таким чином, експертна група дійшла висновку, що Донбаська державна машинобудівна академія забезпечує достатній рівень відповідності ОП якісному рівню організації всіх освітніх процесів та сучасним вимогам, а ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” має перспективу функціонування й подальшого розвитку.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Під час виїзної акредитаційної експертизи експертна група встановила такі **сильні сторони** ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 123 “Комп’ютерна інженерія”:

- цілі ОП відповідають місії та стратегії Донбаської державної машинобудівної академії;
- наявний тісний зв'язок і співпраця з роботодавцями та місцевими органами влади Донецчини;
- цілі ОП і програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого і регіонального контекстів, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП;
- ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” створено у відповідь до потреб провідних підприємств важкого машинобудування м. Краматорська та регіону;
- програмні результати навчання за ОП у повній мірі відповідають 8-му (магістерському) рівню Національної рамки кваліфікацій;
- обсяг ОП та її окремих освітніх компонент відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, які входять до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей ОП та програмних результатів навчання;
- зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія”;
- ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям, ЗВО забезпечує додаткові можливості формування соціальних навичок поза освітнім процесом за ОП;
- структура ОП в цілому передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, хоча і за блоковим принципом;
- наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП;
- наявність вільного доступу до документів ДДМА, що регулюють доступ до ОП та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО;
- методи навчання і викладання та матеріально-технічне забезпечення, які у комплексі забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП;
- значний ступінь студентоцентризму освітнього процесу за ОП, академічної свободи;
- доступність і зрозумілість для здобувачів вищої освіти інформації щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання;
- залучення студентів до досліджень, науково-дослідних робіт, опублікування отриманих результатів у збірнику наукових праць “Студентський вісник ДДМА”;
- участь науково-педагогічних працівників у проекті програми ЄС “TEMPUS”, “Erasmus+”;
- чітко визначені, зрозумілі, вичерпні правила контролю успішності студентів та процедури і практика оскарження результатів та повторного проходження контролю;
- чіткість і зрозумілість політики й процедур дотримання академічної доброчесності, наявність інституційного забезпечення академічної доброчесності – Групи сприяння доброчесності та дотримання етики академічних відносин;
- чіткість і зрозумілість процедури реагування на порушення академічної доброчесності;
- академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які задіяні до реалізації ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”: викладачі мають освіту, наукові ступені, вчені звання,

наукові публікації, що забезпечує їх спроможність викладання освітніх компонент ОП; це забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання;

- тісна співпраця кафедри з роботодавцями м. Краматорська;
- спроможність і досвід ДДМА залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, представників роботодавців;
- система професійного зростання викладачів, які залучені до реалізації освітньої програми, та їх морального заохочення до досконалості у викладанні, розвитку викладацької майстерності;
- безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ДДМА, необхідних для навчання, науково-педагогічної, науково-дослідної діяльності учасників освітнього процесу за ОП;
- безпечність для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти освітнього середовища ДДМА, яке дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси під час освітньої та позаосвітньої діяльності;
- належна інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти;
- дотримання визначених ДДМА процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП;
- залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості;
- вчасне розміщення на офіційному вебсайті ДДМА повних текстів або скан-копій оригіналів документів (зазвичай з усіма необхідними реквізитами), які визначають правила і процедури регулювання прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу.

До виявлених експертною групою **позитивних практик** віднесено:

- активна робота Ради спеціальності, до якої входять гарант ОП, представники академічного й адміністративного персоналу ДДМА, роботодавців регіону, студентства, студентського самоврядування;
- моніторинг і врахування позицій та потреб внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів під час формулювання цілей ОП та програмних результатів навчання за рахунок включення всіх зацікавлених осіб до Ради спеціальності;
- традиція ДДМА щодо включення представників роботодавців до складу екзаменаційних комісій для атестації випускників академії з наступним аналізом наданих ними зауважень і рекомендацій;
- студенти отримують сильну практичну підготовку за рахунок провідних підприємств важкого машинобудування м. Краматорськ, що виконують роль баз практики та забезпечують функціонування філії випускової кафедри АВП, а також працевлаштовують випускників академії;
- системне оприлюднення на веб-сторінці факультету індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;
- опублікування результатів науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти у періодичних наукових виданнях, які індексуються в Scopus;
- оновлення змісту навчальних дисциплін за ініціативою викладача або студентів;
- залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти за ОП до організації й проведення спільно з провідним ЗВО України науково-технічної конференції;
- оприлюднення повної інформації про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на веб-сторінці кафедри в структурі офіційного веб-сайту ДДМА;
- механізм системного моніторингу професійного рівня викладачів, задіяних до реалізації ОП, із застосуванням багатокритеріальних оцінок діяльності науково-педагогічних працівників; також є ефективною процедура таємних опитувань студентів, результати яких впливають на рішення щодо продовження дії трудових контрактів, розподілу навчального навантаження, складання індивідуальних планів роботи викладачів тощо;
- функціонування філії кафедри автоматизації виробничих процесів на виробництві;
- стажування науково-педагогічних працівників кафедри АВП, які викладають освітні компоненти ОП, на підприємствах м. Краматорськ;

- організація і проведення екскурсій на підприємства з метою ознайомлення із новим обладнанням, устаткуванням тощо;
- наповнення нормативними, навчальними, методичними і ін. матеріалами вебсторінок факультету та випускової кафедри;
- діяльність філій кафедри на виробництві, що у тісній співпраці з роботодавцями забезпечувати якість ОП та освітньої діяльності за цією програмою;
- функціонування Клубу випускників Донбаської державної машинобудівної академії та організація її проведення численних заходів задля збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

За результатами опрацювання звіту - самоаналізу, інтерв'ювання цільових груп та вивчення додатково наданих матеріалів під час виїзної експертизи, експертна група встановила наступні слабкі сторони ОП:

- відсутність затвердженого стандарту ЗВО зі спеціальності 123 “Комп'ютерна інженерія” за відсутності затвердженого стандарту вищої освіти з цієї спеціальності;
- недостатній рівень залучення здобувачів вищої освіти до формування цілей, програмних результатів навчання та змістового наповнення ОП у порівнянні з рівнем залучення роботодавців і місцевих органів влади;
- відсутність працездатного механізму формального погодження ОП зі стейкхолдерами;
- відсутність чітко сформульованого фокусу (особливості) у тексті ОП;
- структурно-логічна схема не в достатній мірі відображає взаємозв'язок і порядок вивчення певних освітніх компонент програми, навчальні дисципліни в одному блоці мають не однаковий взаємозв'язок із рештою освітніх компонент ОП;
- відсутність чітко визначених правил і процедур впливу здобувачів вищої освіти на співвідношення їх фактичного навантаження до обсягів освітніх компонент;
- блочний характер обрання навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами вищої освіти;
- неможливість формування студентом індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркового дисциплін інших освітніх програм;
- відсутність затвердженого у ДДМА положення про практику, що зафіксувало б загальні політики та процедури на рівні ЗВО щодо проходження практики здобувачами вищої освіти;
- відсутність чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;
- переважна більшість наукової роботи викладачів, які задіяні до реалізації ОП, виконується за напрямом автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій;
- складність визначених у ДДМА правил і процедур реалізації права на міжнародну академічну мобільність;
- відсутній на інституційному рівні ефективний механізм популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, а також інформування учасників освітнього процесу про відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- хоч у ДДМА і наявна практика проведення таємних опитувань студентів, проте чіткі правила і процедури забезпечення об'єктивності екзаменаторів де-факто відсутні;
- загальноінституційна процедура оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ДДМА, яка не враховує необхідність встановлення вимог до професіоналізму претендента і його спроможності викладання відповідно до цілей конкретної ОП, конкретних освітніх компонент цієї програми, конкретних навчальних дисциплін;
- задовільна (“базова”) достатність наявного устаткування і обладнання для реалізації освітніх компонент ОПП “Комп'ютерні системи та мережі”;

- відсутність у нормативній базі ДДМА визначеного алгоритму дій у разі дискримінації або сексуальних домагань;
- початковий рівень культури якості ДДМА;
- оприлюднення на вебсайті інформації про освітні компоненти ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” у незручній для зовнішніх стейкхолдерів формі робочих програм.

Експертною групою **рекомендовано:**

- посилити залучення здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування до роботи Ради спеціальності та, відповідно, забезпечити збільшення їх впливу на формування змісту навчання за ОП;
- забезпечити механізм накопичення пропозицій стейкхолдерів щодо цілей, програмних результатів навчання та змістового наповнення ОП шляхом створення на веб-сайті академії відповідного форуму;
- звернути увагу на наявну і майже сформовану особливість ОПП та врахувати її під час подальшого розвитку програми;
- чітко визначити специфіку і фокус ОП в процесі її оновлення;
- відмовитися від блокової схеми формування вибіркової частини ОП;
- забезпечити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору студентами з більш широкого спектру вибіркових навчальних дисциплін, в тому числі за рахунок дисциплін інших освітніх програм;
- реалізувати практику викладання вибіркових дисциплін, починаючи з другого семестру (замість першого);
- організаційно визначити окремий день тижня для навчання саме за вибірковими дисциплінами;
- більше залучати здобувачів до наукової роботи, що сприятиме додатковому розвитку у них соціальних навичок;
- забезпечити можливість додаткового розвитку соціальних навичок у шляхом відвідування факультативів, фахових тренінгів, майстер-класів від роботодавців тощо;
- врахувати досвід аналогічних іноземних програм під час оновлення ОП у майбутньому;
- регулярно обговорювати питання співвідношення обсягу освітніх компонентів і навчального навантаження студентів на засіданнях Ради спеціальності за участі представників студентства та студентського самоврядування;
- розробити і затвердити Положення про практику;
- проаналізувати і взяти до уваги кращі практиками визнання результатів навчання у інших ЗВО;
- визначити можливості для започаткування постійно діючих практик академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті конкретної ОП;
- розробити окреме положення, яке визначатиме правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (як у вітчизняних, так і у іноземних), зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.);
- розробити та затвердити документ, який визначав би чіткі, зрозумілі, доступні для здобувачів вищої освіти правила й процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;
- посилити роботу щодо проведення досліджень у сфері інформаційних технологій, комп’ютерної інженерії, що дасть можливість забезпечити високий рівень реалізації освітнього процесу за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”;
- на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 №579 “Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність” розробити і ввести в дію Положення про реалізацію права на академічну мобільність у

Донбаській державній машинобудівній академії, яким зокрема визначити чіткі, зрозумілі, доступні для здобувачів вищої освіти правила й процедури реалізації права на міжнародну академічну мобільність;

- приділити належну увагу питанню популяризації академічної доброчесності, розробити і реалізувати план відповідних заходів із залученням до цього процесу студентського самоврядування, відділу з організації виховної роботи, ради з виховної роботи, студентського наукового товариства, медіа-групи “Академія”;

- врегулювати означене внутрішнім (локальним) нормативним актом, який би регламентував і надав можливість запровадити у ДДМА чіткі, зрозумілі, доступні правила й процедури забезпечення об’єктивності екзаменаторів (на кшталт, залучення зовнішніх екзаменаторів, проведення анонімного оцінювання робіт тощо);

- вдосконалити чинну нормативну базу академії шляхом внесення відповідних змін до абзацу другого пункту 3.3 Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДДМА;

- забезпечити наявність обладнання, зокрема мережевого, для його застосування під час практичних, лабораторних занять з навчальних дисциплін “Розподілені комп’ютерні системи і мережі”, “Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж” (замість використання віртуальних моделей) та ін.;

- удосконалити наявну нормативну базу ДДМА шляхом розроблення окремого Положення, яким визначити вищезазначений алгоритм (процедуру), врахувавши при цьому досвід провідних ЗВО України;

- приділити належну увагу вкрай важливому питанню формування культури якості ДДМА, розробити і реалізувати план відповідних заходів із залученням до цього процесу студентського самоврядування, відділу з організації виховної роботи, ради з виховної роботи, студентського наукового товариства, медіа-групи “Академія”, академічного і адміністративного персоналу;

- розробити та оприлюднити на вебсайті силабуси всіх освітніх компонентів ОП з метою забезпечення зручності використання інформації потенційними вступниками на навчання за освітньою програмою;

- перерозподілити обов’язки щодо забезпечення якості вищої освіти та організації освітнього процесу загалом між структурними підрозділами ДДМА, виключивши перевантаження науково-педагогічних працівників і співробітників кафедр виконанням невласливих їм обов’язків.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою проаналізовано Концепцію стратегічного розвитку Донбаської державної машинобудівної академії на 2010-2020 рр. (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Концепція%20стратегічного%20розвитку%20та%20план.pdf>). Цей документ чітко визначає стратегічну мету, місію та пріоритетні завдання ДДМА. Встановлено, що на момент започаткування ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” її цілі і завдання повністю відповідали місії і стратегії ДДМА. Інтерв’ювання експертною групою керівництва ДДМА виявило, що останнє добре усвідомлює й враховує практичний контекст місії і стратегії академії, який формується під впливом демографічної ситуації й потреб в кадрах великих машинобудівних підприємств (приблизно 98% працівників таких підприємств, як “Новокраматорський машинобудівний завод”, “Старокраматорський машинобудівний завод”, “Енергомаишпецсталь”, “Славважмаиш” та ін. є випускниками ДДМА). Під час формулювання мети й програмних результатів навчання ОП, у значній мірі враховано цей практичний контекст шляхом орієнтування на інтереси роботодавців та здобувачів вищої освіти, що підтвердилося під час інтерв’ювання експертною групою фокус-груп роботодавців та здобувачів вищої освіти за ОП. Під час спілкування з гарантом ОП, інтерв’ювання керівництва ДДМА, науково-педагогічних працівників, огляду й аналізу матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу експертна група дійшла висновку, що ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” орієнтована на підготовку фахівців для підприємств важкого машинобудування з фокусом на великі промислові мережі. Це суттєво відрізняє її від аналогічних ОП інших ЗВО. Проте з результатів аналізу освітньої програми випливає, що означений фокус не визначено в тексті самої ОП. Тож експертна група рекомендувала керівництву ДДМА й гаранту ОП чітко визначити специфіку і фокус ОП в процесі її подальшого оновлення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

До стейкхолдерів ОП експертною групою віднесено роботодавців, здобувачів вищої освіти, академічну спільноту, та, враховуючи регіональний контекст, місцеву владу. Під час інтерв’ювання всіх фокус-груп, в тому числі студентів, роботодавців, академічного та адміністративного персоналу, керівництва ЗВО, експертна група встановила, що під час формулювання цілей і програмних результатів навчання за ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” позиції й потреби всіх внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів були повною мірою враховані. Однією із зацікавлених сторін щодо ОП, враховуючи її регіональний контекст, є місцеві органи влади. Представники Донецької обласної державної адміністрації були присутні на зустрічі з експертною групою під час виїзду до ДДМА, надали схвальні відгуки щодо діяльності ЗВО, у т.ч. за ОП, яка акредитується, та підтвердили врахування їх позицій й потреб.

До позитивних практик у контексті цього підкритерію експертна група відносить активну роботу в ДДМА Ради спеціальності, до якої входять не тільки гарант ОП, академічний та адміністративний персонал академії, але й представники роботодавців, студентства, студентського самоврядування. Аналіз протоколів засідань кафедри автоматизації виробничих процесів та Ради спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія” за період 2018-2019 рр. дозволяє зробити висновок, що всі надані пропозиції стейкхолдерів були належним чином враховані при змістовому наповненні освітніх компонент ОП і при організації освітнього процесу за цією програмою. Побажання роботодавців щодо певних специфічних знань і вмінь випускників знайшли своє відображення у визначених в ОП компетентностях і програмних результатах навчання. В той же час, інтерв’ювання студентів виявило, що останні вважають ступінь свого залучення до формулювання цілей і програмних результатів навчання. Таким чином, цілі ОП “Комп’ютерні системи і мережі” та програмні результати навчання повністю враховують позиції й потреби роботодавців і місцевих органів влади та певною мірою враховують інтереси студентів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Проектною групою під час розробки ОП було проведено аналіз тенденцій розвитку спеціальності й ринку праці у галузевому та регіональному контекстах, про що свідчать надані протоколи засідань випускової кафедри АВП та Ради спеціальності, продемонстровані експертній групі під час виїзної експертизи. Регіональний контекст формується значною кількістю великих промислових підприємств-роботодавців, які переважно працюють у сфері важкого машинобудування. Галузевий контекст формується впровадженням цими підприємствами надсучасного і доволі складного промислового обладнання з очевидною тенденцією до об’єднання такого обладнання у великі промислові мережі. Під час формулювання компетентностей, цілей та програмних результатів навчання за ОП було враховано тенденції розвитку як спеціальності, так і регіонального ринку праці. Перелік освітніх компонент загалом узгоджується із цілями ОП, особливостями регіону та ринку праці у Донецькій області і безпосередньо у м. Краматорськ. Під час інтерв’ювання експертною групою здобувачів вищої освіти за ОП, представників студентського самоврядування, академічного персоналу та роботодавців отримано підтвердження, що ДДМА дійсно ефективно підтримує зв’язки з роботодавцями, враховує їх побажання щодо змісту ОП, визначених цілей і програмних результатів навчання. Аналіз контенту даної ОП і його порівняння з іншими ОП спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія” дозволяє зробити висновок, що під час розробки ОП “Комп’ютерні системи та мережі” було враховано досвід Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”, Приазовського державного технічного університету, Вінницького національного технічного університету. Наявність результатів аналізу освітніх програм і навчальних планів цих ЗВО, а також університетів Бельгії, Австрії та Ізраїлю згідно з партнерством у проекті Erasmus+ BioArt, до виконання якого долучені науково-педагогічні працівники випускової кафедри автоматизації виробничих процесів ДДМА, а також їх обговорення, зафіксовано у протоколах засідань кафедри АВП за 2017 рр., аналіз яких проведено експертною групою під час виїзду до ЗВО. Таким чином, за результатами виїзної експертизи встановлено відповідність ОП “Комп’ютерні системи та мережі” підкритерію 1.3.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю для другого (магістерського) рівня вищої освіти на час виїзду експертної групи ще не був затверджений..

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти експертною групою проаналізовано відповідність даної ОП восьмому (магістерському) рівню Національної рамки кваліфікацій, який визначає, що здобувачі вищої освіти повинні бути здатними розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Опрацювання експертною групою змісту ОП та програм її освітніх компонент дозволило встановити відповідність програмних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікацій для восьмого (магістерського) рівня. Таким чином, встановлено відповідність ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" підкритерію 1.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Проаналізувавши відповідність ОП критерію 1, експертна група встановила наступні сильні сторони та позитивні практики:

- цілі ОП відповідають місії та стратегії Донбаської державної машинобудівної академії;
- наявний тісний зв'язок і співпраця з роботодавцями та місцевими органами влади Донеччини;
- цілі ОП і програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого і регіонального контекстів, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП;
- ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" створено у відповідь до потреб провідних підприємств важкого машинобудування м. Краматорська та регіону;
- програмні результати навчання за ОП у повній мірі відповідають 8-му (магістерському) рівню Національної рамки кваліфікацій.

До позитивних практик відносяться:

- активна робота Ради спеціальності, до якої входять гарант ОП, представники академічного й адміністративного персоналу ДДМА, роботодавців регіону, студентства, студентського самоврядування;
- моніторинг і врахування позицій та потреб внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів під час формулювання цілей ОП та програмних результатів навчання за рахунок включення всіх зацікавлених осіб до Ради спеціальності;
- традиція ДДМА щодо включення представників роботодавців до складу екзаменаційних комісій для атестації випускників академії з наступним аналізом наданих ними зауважень і рекомендацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Слабкими сторонами ОП у контексті відповідності Критерію 1 є:

- відсутність затвердженого стандарту ЗВО зі спеціальності 123 "Комп'ютерна інженерія" за відсутності затвердженого стандарту вищої освіти з цієї спеціальності;
- недостатній рівень залучення здобувачів вищої освіти до формування цілей, програмних результатів навчання та змістового наповнення ОП у порівнянні з рівнем залучення роботодавців і місцевих органів влади;
- відсутність працездатного механізму формального погодження ОП зі стейкхолдерами;

- відсутність чітко сформульованого фокусу (особливості) у тексті ОП.

Експертною групою рекомендовано:

- посилити залучення здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування до роботи Ради спеціальності та, відповідно, забезпечити збільшення їх впливу на формування змісту навчання за ОП;

- забезпечити механізм накопичення пропозицій стейкхолдерів щодо цілей, програмних результатів навчання та змістового наповнення ОП шляхом створення на веб-сайті академії відповідного форуму;

- чітко визначити специфіку і фокус ОП в процесі її оновлення.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має певні слабкі сторони, які не є суттєвими. Водночас ОП володіє достатнім рівнем узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3 та 1.4. Враховуючи сильні сторони ОП і релевантність отриманих фактів контексту Критерію 1, експертна група робить висновок, що ОПІІ “Комп’ютерні системи та мережі” та освітня діяльність за цією програмою за критерієм 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг освітньо-професійної програми “Комп’ютерні системи і мережі” за спеціальністю 123 “Комп’ютерна інженерія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС, тобто відповідає вимогам частини п’ятої статті 5 Закону України “Про вищу освіту”. Загальний обсяг обов’язкових освітніх компонент становить 67,5 кредитів ЄКТС, а обсяг вибіркових компонент – 22,5 кредитів ЄКТС. Таким чином, встановлено відповідність ОП підкритерію 2.1.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз змісту ОПП “Комп’ютерні системи і мережі”, в тому числі компетентностей і програмних результатів навчання, переліку її освітніх компонент та їх відповідності результатам навчання і компетентностям, а також структурно-логічної схеми ОП дозволяє зробити такі висновки:

- 1) обов’язкові освітні компоненти ОП у сукупності призводять до досягнення програмних РН, у тому числі тих, які забезпечуються вивченням дисциплін гуманітарного циклу;
- 2) кожний програмний результат навчання у повній мірі охоплений змістом програми;
- 3) освітня програма є достатньо структурованою щодо загального часу навчання і змісту;
- 4) вибір та послідовність вивчення обов’язкових компонент освітньої програми є обґрунтованими і у цілому дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Для додаткового підтвердження цих суджень під час спілкування зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями ставилися питання щодо відповідності освітніх компонент вимогам сучасного виробництва, логічності їх викладання, задоволеності контентом ОП. На них були отримані позитивні відповіді. В той же час, потрібно зауважити, що структурно-логічна схема ОПП (п. 2.3 розділу 2 освітньої програми) не в достатній мірі відображає взаємозв’язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми, деякі навчальні дисципліни в одному блоці мають не однаковий взаємозв’язок із рештою освітніх компонент ОП. Це становить слабку сторону ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз переліку обов’язкових освітніх компонент, матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами, матриці відповідності загальних і фахових компетентностей освітнім компонентам, навчального плану ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” дозволяє зробити висновок, що зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія”. Освітні компоненти у цілому відповідають зазначеній спеціальності за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, узгоджуються із особливостями її назвою ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”. Включення до освітніх

компонент ОП дисциплін “Охорона праці в галузі”, “Цивільний захист” обґрунтовано регіональним і галузевим контекстом (роботодавці - переважно підприємства важкого машинобудування, де мають місце значні впливи несприятливих факторів). Таким чином, встановлено відповідність ОП підкритерію 2.3.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

У ДДМА наявні Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін, яке затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 26.09.2019 №2, та введене в дію наказом від 03.10.2019 №66 (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/положення_про_порядок_обрання_вибіркових.pdf), каталог дисциплін вільного вибору - ([http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/каталог%20дисциплін%20вільного%20вибору%20\(2019-2020%20магістр%20за%20ОПП\).pdf](http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/каталог%20дисциплін%20вільного%20вибору%20(2019-2020%20магістр%20за%20ОПП).pdf)). Проте формування індивідуальних освітніх траєкторій студентів за ОП відбувалося за застарілою нормативною базою, оскільки нова база ще не була підготовлена і введена в дію. Експертною групою проаналізовано зміст ОПП “Комп’ютерні системи і мережі”, відповідний навчальний план підготовки магістрів, а також проведено інтерв’ювання студентів, представників студентського самоврядування, академічного та адміністративного персоналу ДДМА щодо особливостей формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії. Зіставлення результатів інтерв’ювання, а також аналіз індивідуальних планів студентів дозволили зробити такі висновки:

1) обсяг навчальних дисциплін за вибором здобувачів відповідає нормативним вимогам та рівню вищої освіти, корелює з кількістю кредитів, зазначених у навчальному плані та у відомостях самооцінювання;

2) наразі здобувачі вищої освіти за ОП обирають певний блок навчальних дисциплін з двох наявних (запропонованих ЗВО) під час написання заяви про вступ на ОП; вивчення вибіркового дисциплін починається з першого семестру першого року навчання;

3) один з блоків дисциплін вільного вибору містить цільову індивідуальну підготовку студента, конкретний зміст якої визначається студентом після науково-дослідної практики за допомогою випускової кафедри АВП та конкретного роботодавця, в інтересах якого здійснюється цільова підготовка здобувача вищої освіти;

4) студенти загалом добре обізнані щодо процедури обрання блоків дисциплін вільного вибору (цю інформацію доводять куратори, викладачі даної ОП, представники деканату).

Таким чином, експертна група констатує, що ОП і розроблені процедури обрання дисциплін вільного вибору в цілому дозволяють студентам формувати індивідуальну освітню траєкторію.

Разом з тим, слабкими сторонами ОП є:

- блочний характер обрання дисциплін вільного вибору студентом;

- неможливість формування студентом індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркового дисциплін інших освітніх програм.

Відповідно, експертна група надала рекомендації щодо вдосконалення ОП з огляду на забезпечення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору студентами з більш широкого спектру вибіркового навчальних дисциплін, в тому числі за рахунок дисциплін інших освітніх програм, та відмови від блочного формування індивідуальних освітніх траєкторій.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” та у відповідному навчальному плані передбачено обов’язкові компоненти: науково-дослідна практика обсягом 7 кредитів ЄКТС і переддипломна практика обсягом 6 кредитів ЄКТС. Експертною групою проаналізовано надані документи (програми практик, договори про проходження практики на підприємствах, звіти про проходження практики) та проведено інтерв’ювання студентів, роботодавців, академічного персоналу (в т.ч. керівників практик), що дозволило зробити висновок про високий рівень організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка відбувається на провідних підприємствах м. Краматорськ за відповідними договорами (продемонстровані експертній групі) і дозволяє у повній мірі здобути компетентності, необхідні у подальшій професійній діяльності на підприємствах важкого машинобудування. Про це свідчить наявність потужних баз практики (“Новокраматорський машинобудівний завод”, “Енергомашспецсталь” та ін.) та функціонування повноцінних філій кафедри АВП на цих підприємствах. Із інтерв’ювання здобувачів вищої освіти стало відомо, що всі вони проходять практику на базі цих підприємств. Це також підтверджено на зустрічі з роботодавцями. Саме практична підготовка студентів дає можливість більшості з них отримати роботу ще під час навчання в ДДМА. Студентам після завершення навчання пропонуються місця для працевлаштування на цих підприємствах

http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Відомості%20про%20працевлаштування%20випускників_1.pdf), що є додатковим підтвердженням набуття ними достатніх професійних компетентностей.

Зміст програм практики загалом відповідає тенденціям розвитку ринку праці й очікуванням стейкхолдерів. Таким чином, експертна група зробила висновок про те, що практична підготовка здобувачів вищої освіти за ОП у ДДМА відбувається на високому рівні та дозволяє у повній мірі здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. В той же час, слабкою стороною є відсутність затвердженого у ДДМА Положення про практику, яке на рівні ЗВО зафіксувало б загальноінституційні політику й процедури щодо проходження практики здобувачами вищої освіти. Відповідно, експертною групою висловлено рекомендації керівництву ДДМА щодо розробки й затвердження Положення про практику.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група, аналізуючи зміст ОП та програми освітніх компонентів, встановила, що майже всі освітні компоненти даної ОП дозволяють отримати програмні компетентності, що можуть бути віднесені до соціальних навичок (soft skills), в т.ч. ЗК1-ЗК11, СК1, СК2, СК4, СК6, СК7, СК11, СК13. Особливо потрібно відзначити роль науково-дослідної й переддипломної практик, виконання і захист курсового проекту та магістерської кваліфікаційної роботи, де забезпечується командна робота в малих групах студентів з подальшим впровадженням найкращих результатів у освітній процес або у виробництво на підприємствах-роботодавцях. Це дозволяє здобувачам вищої освіти набутти таких навичок, як комунікація, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння командної роботи, залагодження конфліктних ситуацій, керування своїм часом, здатність логічно й системно мислити, креативність. Інтерв’ювання експертною групою гаранта ОП та академічного персоналу дозволило встановити, що велика увага приділяється командоутворенню й забезпеченню здатності студентів до пошуку, обробки й інтерпретації інформації. Інтерв’ювання роботодавців дозволило експертній групі встановити,

що в цілому роботодавці задоволені рівнем набутих студентами соціальних навичок та можливістю їх швидкої адаптації у професійному середовищі.

Позитивною практикою ДДМА є те, що для студентів створена можливість додаткового формування соціальних навичок за рахунок роботи у студентському медіацентрі «Академія» (<http://www.dgma.donetsk.ua/zagalna-informatsiya-redaksiya.html>), функціонування агенції “Шалене свято”, що активно організовує й проводить квести і ігри («Найерудованіший», «Акторська майстерність», «Кращий образ тощо) для студентів ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/search.html?searchphrase=all&searchword=шалене%20свято>).

Позитивно оцінюючи в цілому відповідність ОП підкритерію 2.6, експертна група все ж надала наступні рекомендації:

- поглибити залучення здобувачів вищої освіти за ОП до наукової роботи, що сприятиме додатковому розвитку їх соціальних навичок;
- можливість додаткового розвитку соціальних навичок у студентів може бути забезпечена шляхом відвідування фахових тренінгів та майстер-класів від роботодавців.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз експертною групою ОПП “Комп’ютерні системи і мережі”, відповідного навчального плану, Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf) дозволив встановити, що загальне тижневе навантаження студента складає 45 годин, в тому числі аудиторне навантаження для магістрів даної ОП за денною формою навчання становить 16 годин на тиждень. В структурі кредиту ЄКТС для даної ОП обсяг навчального часу, що відведений на аудиторне навантаження складає від 33% до 40%. в залежності від трудомісткості та вагомості дисципліни. Експертна група вважає, що обсяг ОП і окремих її освітніх компонентів достатньо реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та є відповідним для досягнення цілей ОП, програмних результатів навчання.

Під час інтерв’ювання фокус-груп науково-педагогічних працівників, адміністративного персоналу експертною групою встановлено, що питання співвідношення обсягу освітніх компонентів та навчального навантаження студентів постійно обговорюються на засіданнях випускової кафедри автоматизації виробничих процесів. Це також підтверджується наданими протоколами засідань зазначеної кафедри. Спілкування експертної групи зі студентами та представниками студентського самоврядування під час відповідних зустрічей показало відсутність скарг студентів щодо надмірного навантаження та нестачі часу на самостійну роботу. Проте, наявності певного механізму впливу здобувачів вищої освіти на співвідношення їх фактичного навантаження до обсягів освітніх компонентів експертною групою не виявлено. Тому експертною групою надано рекомендацію гаранту ОП й адміністративному персоналу ДДМА систематично

обговорювати питання співвідношення обсягу освітніх компонентів і навчального навантаження студентів на засіданнях Ради спеціальності за участі представників студентства та студентського самоврядування ДДМА.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за даною ОП не здійснюється. Під час інтерв'ювання керівництва, адміністративного персоналу ДДМА та роботодавців було встановлено, що за іншими ОП в цьому закладі вищої освіти дуальна форма освіти застосовується, а за ОПП "Комп'ютерні системи і мережі" разом з роботодавцями ведеться підготовча робота щодо започаткування дуальної форми освіти для підготовки магістрів. Експертною групою відзначено позитивну практику виплати деякими роботодавцями (наприклад, "Новокраматорський машинобудівний завод") цільових щомісячних стипендій студентам, які навчаються за замовленням цих підприємств. Означене дозволяє, вбачаючи розмір таких стипендій, істотно стимулювати і підвищувати ефективно навчання студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Експертна група вважає за необхідне зазначити такі сильні сторони й позитивні практики ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" у контексті відповідності Критерію 2:

- обсяг ОП та її окремих освітніх компонент відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, які входять до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей ОП та програмних результатів навчання.
- зміст ОП відповідає предметній області спеціальності І23 "Комп'ютерна інженерія";
- ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям, ЗВО забезпечує додаткові можливості формування соціальних навичок поза освітнім процесом за ОП;
- структура ОП в цілому передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, хоча і за блоковим принципом;
- студенти отримують сильну практичну підготовку за рахунок провідних підприємств важкого машинобудування м. Краматорськ, що виконують роль баз практики та забезпечують функціонування філій випускової кафедри АВП, а також працевлаштовують випускників академії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Слабкими сторонами даної ОП у контексті відповідності Критерію 2 є:

- структурно-логічна схема не в достатній мірі відображає взаємозв'язок і порядок вивчення певних освітніх компонент програми, навчальні дисципліни в одному блоці мають не однаковий взаємозв'язок із рештою освітніх компонент ОП;
- відсутність чітко визначених правил і процедур впливу здобувачів вищої освіти на співвідношення їх фактичного навантаження до обсягів освітніх компонент;
- блочний характер обрання навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами вищої освіти;
- неможливість формування студентом індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркового дисциплін інших освітніх програм;

- відсутність затвердженого у ДДМА положення про практику, що зафіксувало б загальні політики та процедури на рівні ЗВО щодо проходження практики здобувачами вищої освіти.

Експертна група рекомендує:

- відмовитися від блокової схеми формування вибіркової частини ОП;
- забезпечити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору студентами з більш широкого спектру вибіркових навчальних дисциплін, в тому числі за рахунок дисциплін інших освітніх програм;
- реалізувати практику викладання вибіркових дисциплін, починаючи з другого семестру (замість першого);
- організаційно визначити окремий день тижня для навчання саме за вибірковими дисциплінами;
- більше залучати здобувачів до наукової роботи, що сприятиме додатковому розвитку у них соціальних навичок;
- забезпечити можливість додаткового розвитку соціальних навичок у шляхом відвідування факультативів, фахових тренінгів, майстер-класів від роботодавців тощо;
- врахувати досвід аналогічних іноземних програм під час оновлення ОП у майбутньому;
- регулярно обговорювати питання співвідношення обсягу освітніх компонентів і навчального навантаження студентів на засіданнях Ради спеціальності за участі представників студентства та студентського самоврядування;
- розробити і затвердити Положення про практику.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Освітня програма має слабкі сторони, які не є суттєвими. В той же час, ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.6 і 2.8. Враховуючи сильні сторони ОП і певну узгодженість за підкритеріями 2.2, 2.4 та 2.9, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 2, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група робить висновок, що ОП і освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання до ДДМА за ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” знаходяться у відкритому доступі на сайті ДДМА за посиланням <http://www.dgma.donetsk.ua/pravila-priyomu-do-ddma.html>, http://www.dgma.donetsk.ua/docs/abiturient/2019/pravila_priyomu_2019.pdf. Правила прийому складено у відповідності до Умов прийому на навчання до ЗВО України. Положення правил прийому, що стосуються вступу на навчання за другим (магістерським) рівнем (терміни та порядок прийому заяв і документів, порядок конкурсного відбору та зарахування), є чіткими та зрозумілими для вступників, що підтверджено результатами інтерв’ювання експертною групою здобувачів вищої освіти за ОП (1 і 2 курсів), які у 2018-2019 роках були абітурієнтами. Будь-яких дискримінаційних положень щодо потенційних вступників в правилах прийому на навчання експертною групою не виявлено. Правила прийому є достатньою мірою структурованими, чіткими і зрозумілими, вони щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ДДМА, що підтвердили здобувачі вищої освіти під час інтерв’ювання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Особливості ОПП “Комп’ютерні системи і мережі” враховуються правилами прийому на навчання до ДДМА при складанні вступних випробувань: фахового випробування - для вступників за відповідною спеціальністю; додаткового вступного випробування і фахового випробування - для вступників з інших спеціальностей. Вступні випробування проводяться за програмами фахового випробування (<http://www.dgma.donetsk.ua/programi-vstupnih-viprobuvan-2019.html>), та додаткового вступного випробування (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/abiturient/2019/vstupni/magistr/osnovni/123_comp_injeneria_mag.pdf) та додаткового вступного випробування (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/abiturient/2019/vstupni/magistr/dodatkovi/123_comp_injeneria_mag_d.pdf), які знаходяться у відкритому доступі на офіційному вебсайті ДДМА. Додаткові вступні випробування призначені для перевірки базових знань, умінь та навичок вступників з математики, фізики, комп’ютерної схемотехніки, алгоритмізації і основ програмування, комп’ютерних систем та мереж. Експертна група вважає це необхідним, оскільки випуску бакалаврів спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія” ще не було, тож всі вступники до магістратури за даною ОП є випускниками бакалаврату ДДМА за спеціальностями 122 “Комп’ютерні науки”, 151 “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”. Програми фахових і додаткових фахових вступних випробувань є достатньо зрозумілими, містять перелік питань для підготовки до випробування, структуру білета й критерії оцінювання. Експертною групою зроблено висновок про те, що правила прийому на навчання за ОП у цілому враховують особливості самої освітньої програми і середовища її функціонування.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила й процедури визнання результатів навчання за окремими освітніми компонентами, в тому числі під час академічної мобільності, визначені Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Донбаській державній машинобудівній академії, затвердженим Вченою радою ДДМА протокол від 30.05.2019 №12 та введеним в дію наказом від 30.05.2019 №12 (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Про_порядок_визнач_акад_різн_Caйтm.pdf). Результати аналізу розділу 2 означеного документу дають підстави для висновку про чіткість, зрозумілість, доступність процедур визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО України, визначаються також розділом 9 Положення про організацію освітнього процесу в Донбаській державній машинобудівній академії (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf) та Тимчасовим положенням про порядок переведення, відряхування та поновлення студентів в ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20переведення%20відряхування%20поновлення%20%20ДДМА.pdf>), які знаходяться у відкритому доступі на офіційному веб-сайті ДДМА. Правила визнання результатів навчання, отримані в іноземних ЗВО, визначається п. 15 розділу VI та п. 3, п. 7 розділу XIV Правил прийому на навчання до ДДМА (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/abiturient/2019/pravila_priyomu_2019.pdf). Ці правила описують процедури зарахування, переведення та поновлення здобувачів вищої освіти до ДДМА, вони є чіткими й зрозумілими. Під час інтерв'ювання фокусних груп встановлено, що запитів на визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, від здобувачів вищої освіти не було, такої необхідності вони не мають. Отже, за відсутності прецедентів академічної мобільності послідовність дотримання цих правил під час реалізації ОПП "Комп'ютерні системи і мережі" встановити неможливо. Здобувачі вищої освіти за ОП є випускниками-бакалаврами ДДМА, хоча і за іншими спеціальностями (122 "Комп'ютерні науки", 151 "Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології"), оскільки випуску бакалаврів спеціальності 123 "Комп'ютерна інженерія" ще не було. Проаналізувавши і співставивши отримані під час виїзної експертизи дані в контексті цього підкритерію, експертна група вважає за необхідне рекомендувати ДДМА удосконалити наявну нормативну базу шляхом розроблення окремого Положення, яким визначити правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (як у вітчизняних, так і у іноземних), зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, врахувавши при цьому досвід провідних ЗВО України.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ювання керівництва ДДМА, адміністративного персоналу експертною групою встановлено, що в цілому ЗВО здатний забезпечити визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті шляхом розгляду деканатом факультету відповідної заяви студента. Однак, чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ДДМА експертна група не виявила. Оскільки прецедентів щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, під час навчання студентів на ОП не було, експертна група не

має можливість встановити дієвість чи ефективність існуючої в ДДМА загальноприйнятої процедури.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

До сильних сторін ОП у контексті відповідності Критерію 3 відносяться:

- наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП;
- наявність вільного доступу до документів ДДМА, що регулюють доступ до ОП та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Слабкою стороною даної ОП у контексті відповідності Критерію 3 є:

- відсутність чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Експертна група рекомендує:

- проаналізувати і взяти до уваги кращі практиками визнання результатів навчання у інших ЗВО;
- визначити можливості для започаткування постійно діючих практик академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті конкретної ОП;
- розробити окреме положення, яке визначатиме правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (як у вітчизняних, так і у іноземних), зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.);
- розробити та затвердити документ, яким буде визначено чіткі, зрозумілі, доступні для здобувачів вищої освіти правила й процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має слабку сторону, яка не є суттєвою. В той же час, ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.3.

Враховуючи сильні сторони ОП та певну узгодженість за підкритерієм 3.4, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 3, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група робить висновок, що ОП та освітня діяльність за цією програмою за критерієм 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Задля оцінювання того, яким чином форма й методи навчання та викладання сприяють досягненню цілей і програмних результатів навчання за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”, крім розділів 1–2 ОП й відомостей про самоаналіз, експертною групою проаналізовано і співставлено отриману під час виїзду до ЗВО інформацію про матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу за ОП (див. підкритерій 7.1), робочі програми навчальних дисциплін (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>), розклад занять (<http://www.dgma.donetsk.ua/rozklad-dlya-dennogo-viddillennya.html>), результати інтерв’ювання фокусних груп стейкхолдерів. Джерелом інформації про методи навчання і викладання за ОП також стали результати порівняльного аналізу даних з таблиці 3 відомостей про самоаналіз, робочих програм дисциплін, розкладу занять, про програмні результати навчання – п. 2.2 розділу 2 ОП, таблиця 3 відомостей про самоаналіз. Отже, для досягнення програмних результатів навчання (п. 2.2 розділу 2 ОП) встановлено наявність і достатність для всіх освітніх компонент ОП матеріально-технічного забезпечення ДДМА (таблиця 1 відомостей про самоаналіз); методи навчання й викладання – лекції, практичні роботи, самостійна робота, консультації – є обґрунтованими і достатніми для ОК-1, ОК-2, ОК-3, ОК-4, ОК-7, ОК-9; лекції, практичні роботи, розрахунково-графічна робота, самостійна робота, консультації – обґрунтовані й достатні для ОК-6; лекції, лабораторні роботи, самостійна робота, консультації – обґрунтовані і достатні для ОК-8; самостійна робота, консультації – обґрунтовані й достатні для ОК-10, ОК-11, ОК-12. Отже, є підстави для висновку про те, що методи навчання і викладання сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання за ОП.

Аналіз зазначених вище документів та отриманої від час виїзної експертизи інформації дає підстави для висновку про те, що форма навчання – денна – у сукупності з обраними ЗВО методами навчання й викладання у повній мірі дозволяє досягти визначених ОП цілей.

Під час співбесіди здобувачі вищої освіти повідомили, що вони задоволені рівнем викладання навчальних дисциплін, у т.ч. англійською мовою. Також поінформували, що викладачі сприяють особистісному розвитку студентів, формують атмосферу взаєморозуміння й довіри. Як приклади були наведені заняття із інтерактивним спілкуванням, які проводить доц. Суботін О.В., розповіли про одноступіньові заняття з доц. Пирігом О.В. виконують науково-дослідну роботу із опублікуванням отриманих результатів у рейтингових наукових виданнях, а разом з усіма викладачами, які викладають на ОП, у соцмережах створюють спільноти для комунікації під час позааудиторного освітнього процесу, консультування, обміну інформацією і навчальними матеріалами тощо. Присутні на зустрічі магістранти окремо відзначили використання результатів досліджень у навчальному процесі, особливо під час виконання випускних кваліфікаційних робіт, а також запевнили експертну групу, що навчання за ОП базується на принципах свободи слова, довіри, творчості, поширення знань і інформації, виконання науково-пошукової роботи.

Під час інтерв’ювання академічного персоналу з’ясовано, що підставами для викладання дисципліни англійською мовою є посвідки про володіння англійською мовою на рівні B2, належна освіта (доц. Коротенко Є.Д. має вищу освіту за спеціальністю “Англійська мова, українська мова та література”, продемонстрував диплом ЛЖ №009398), підготовка і опублікування англійською мовою праць у наукових виданнях, які індексуються в Scopus, виконання функцій рецензентів у редакційних колегіях міжнародних журналів, відвідування двічі на тиждень факультативів з англійської мови у ДДМА. Крім того, експертна група була поінформована, що задля досягнення

освітніх цілей викладачі організують і підтримують постійний зв'язок зі студентами за допомогою спільнот та чатів у соцмережах, враховують здібності, захоплення, інтереси магістрантів під час, наприклад, формування тем курсових робіт, а запроваджені, наприклад, у дисципліні “Програмна обробка наукових досліджень” ефект Матвія, соціальні ефекти і феномени у гуманітарних предметах забезпечують розвиток мислення студентів через критичне ставлення до усталених догм.

Представники студентського самоврядування (<http://www.dgma.donetsk.ua/rada-studentskogo-samovryaduvannya.html>) під час інтерв'ювання розповіли, що випадки виявлення фактів неповаги між студентом і викладачем їм не відомі, у ДДМА проводяться анкетування студентів з різних питань, а також демонстрували обізнаність щодо процедури реагування на студентські скарги. Окрім цього під час співбесіди отримано інформацію про взаємодію і співпрацю ради студентського самоврядування і керівництва ДДМА, зокрема наразі вирішується ініційоване студентами питання щодо удосконалення змісту практик на підприємствах.

Отже, результати інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, представників студентського самоврядування свідчать про наявність ознак того, що методи навчання й викладання, які застосовуються на ОП, ґрунтуються на концептах студентоцентризму, академічної свободи.

Слід зазначити, що експертною групою не оцінювалась відповідність форм навчання за ОП вимогам стандарту вищої освіти у зв'язку з його відсутністю.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою проаналізовано вебсторінки “Індивідуальні навчальні плани студентів” (<http://www.dgma.donetsk.ua/individualni-navchalni-plani-studentiv.html>), “Робочі навчальні програми” (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>), “Навчальні плани” (<http://www.dgma.donetsk.ua/navchalni-plani-avp.html>), “Освітньо-професійні програми” (<http://www.dgma.donetsk.ua/osvitno-profesiyini-programi-avp.html>), “Методичне забезпечення” (<http://www.dgma.donetsk.ua/metodichne-zabezpechennya-avp.html>). З отриманих результатів випливає, що інформація про цілі, зміст і програмні результати навчання за ОПП “Комп'ютерні системи та мережі” усім стейкхолдерам надається своєчасно, знаходиться у відкритому доступі, є достовірною. Це ж стосується і порядку та критеріїв оцінювання студентів у межах окремих освітніх компонентів ОП, які є невід'ємною складовою робочих програм навчальних дисциплін.

Експертна група приділила окрему увагу аналізу загальноінституційної форми подання інформації у ДДМА про освітні компоненти ОП – робочих програм (п. 2.4.1 Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти, затвердженого Вченою радою ДДМА, протокол від 25.10.2018 №4, і введеного в дію наказом ДДМА від 26.10.2018 №89). Під час інтерв'ювання ректор ДДМА пояснив означену практику багаторічним і позитивним досвідом академії, традицією ЗВО. Експертна група, враховуючи тенденції розвитку й вимоги сучасної освіти та рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, вважає такі пояснення недостатніми і не вбачає у них раціональності. Проте іншої думки здобувачі вищої освіти за ОП, які під час інтерв'ювання запевнили експертну групу у тому, що оприлюднена на веб-сайті ДДМА інформація про освітній процес є для них доступною, зрозумілою, вчасною, крім цього також надається методистом, оголошується і за необхідності роз'яснюється викладачами під час перших занять дисциплін. Тобто обраною ДДМА формою подання інформації про ОП, її освітні компоненти, порядок і критерії оцінювання здобувачі вищої освіти за ОП задоволені.

Разом з тим слід зазначити, що на відкриту зустріч прибули науково-педагогічні працівники кафедри автоматизації виробничих процесів і зокрема поінформували про те, що деякі викладачі інформацію про навчальні дисципліни, які за ними закріплені для викладання, подають у формі силабусу. Зокрема, силабуси вже розроблені для навчальних дисциплін “Програмна обробка наукових досліджень”, “Інтелектуальна власність”, “Математичні методи дослідження операцій”. Експертна група таку діяльність вважає позитивною динамікою змін та тенденцією вдосконалення й розвитку освітнього процесу за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв’ювання академічного персоналу, менеджменту ЗВО і гаранта ОП, здобувачів вищої освіти з’ясовано, що викладачі впроваджують результати досліджень у освітній процес, освітні компоненти ОП, залучають до НДР здобувачів вищої освіти за ОП. Наприклад, магістранти А. Андреева, В. Гладий, О. Краснощоків спільно з доц. О. Перігом за результатами проведених досліджень щодо використання безкоштовної програми JModelica.org для вдосконалення університетського викладання основ мережевих епідемій підготували наукову статтю і подали її до опублікування у “International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning”, який індексується в Scopus. Також результати досліджень, які студенти проводили в межах виконання магістерських робіт і які відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти, спеціальності “Комп’ютерна інженерія” і цілям ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”, подано до опублікування у тематичному збірнику наукових праць “Студентський вісник ДДМА” (http://www.dgma.donetsk.ua/science_public/stud_vesnik/), черговий випуск якого за рішенням Вченої ради ДДМА (протокол від 28.11.2019 №4) вийде друком у січні 2020 року. Також експертній групі продемонстровано звіт з НДР “Удосконалення енергозберігаючих методів та засобів автоматизації технологічних систем машинобудування і металургії” (№ держреєстрації 0116U005582), співвиконавцями якої є чотири магістранти і яка успішно завершена у 2019 році. А до дисциплін “Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж”, “Математичні методи дослідження операцій”, “Програмна обробка наукових досліджень” впроваджено методики, алгоритми, програмне забезпечення, які є результатами досліджень викладачів і здобувачів вищої освіти за ОП.

Під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками експертній групі продемонстровано друковані матеріали шостої міжнародної науково-технічної конференції “Інформатика, управління та штучний інтелект” (27-29 листопада 2019 року, м. Харків, НТУ “ХПІ”) <http://pim.net.ua/uk/index.php>. Її співорганізатором є Донбаська державна машинобудівна академія, до складу оргкомітету увійшли викладачі ОП, а у роботі конференції брали участь науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти за ОП. Означена практика на думку експертної групи є позитивною з погляду забезпечення апробації результатів науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, випускних кваліфікаційних робіт, а також обговорення тенденцій розвитку галузі ІТ, інтеграції зусиль для впровадження результатів досліджень, встановлення творчих контактів тощо.

Експертна група в межах цього підкритерію проаналізувала напрямки і тематики наукових досліджень викладачів, які задіяні до реалізації ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”. Зокрема під час виїзної експертизи встановлено, що за 2018-2019 роки викладачі кафедри опублікували 87 наукових праць. Серед них 24 наукові статті, з яких 10 у виданнях, які індексуються в Scopus, Web of Science; спільно зі здобувачами вищої освіти за освітніми програмами кафедри АВП підготовлено у 2018 році 19 наукових публікацій, у 2019 р. – 23. Разом з тим, при повній відповідності діяльності колективу кафедри ліцензійним умовам провадження освітньої

діяльності, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 (зі змінами), переважна більшість наукових публікацій у періодичних виданнях, навчальних видань, тем (напрямів, найменувань) підвищення кваліфікації, авторських свідоцтв та/або патентів не відносяться до галузі інформаційних технологій, спеціальності “Комп’ютерна інженерія”, а лежать в межах автоматизації процесів керування, автоматизації та комп’ютерно-інтегрованих технологій (галузь знань 15 – автоматизація та приладобудування).

Отже, результати аналізу і зіставлення отриманих під час виїзду до ЗВО даних свідчать про загалом задовільний рівень поєднання навчання й досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності “Комп’ютерна інженерія” і цілей ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма функціонує у ЗВО другий рік, зміст освіти за ОП сформовано у 2018 році. На зустрічі з роботодавцями з’ясовано, що їх представники брали участь у наповненні навчальних дисциплін ОП шляхом діяльності філії кафедри на виробництві, внесення пропозицій до ОП та дисциплін на зустрічах у ДДМА та на підприємствах, на спільних виробничо-практичних заходах, нарадах тощо; тож загалом вони обізнані щодо змісту освіти за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”, вважають його задовільним.

Науково-педагогічні працівники під час інтерв’ювання пояснили, що загалом зміст навчальних дисциплін не втратив своєї актуальності за один рік (всі дисципліни сформовані у 2018 році). Разом з тим питання щодо необхідності і доцільності оновлення навчальних дисциплін розглядається на науково-методичній раді кафедри, раді спеціальності. Також у ДДМА є прийнятною практика вдосконалення змісту дисципліни за ініціативою викладача або студентів. Таким чином у 2019 році оновлено дисципліну “Математичні методи дослідження операцій” оригінальними авторськими акцентами на прикладних питаннях багатокритеріальної оптимізації, оптимального управління та нелінійного програмування керованих динамічних систем, “Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж” – функціонально-вартісним аналізом територіально розподіленої мережі передачі даних з виходом на її оптимізацію за вартісним критерієм, програмним забезпеченням побудови й обліку мережі, “Програмна обробка наукових досліджень” – оригінальні авторські акценти на прикладних питаннях наукометричної динаміки та ефективності наукових досліджень, інженерії наукових знань, онтології та семантичній павутині.

На підставі результатів інтерв’ювання фокус-груп роботодавців та академічного персоналу, враховуючи факт однорічного функціонування ОП, загальні враження від виїзду до ЗВО і відомості про самооаналіз, експертна група дійшла висновку про відповідність підкритерію 4.4.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв’ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти та академічного персоналу з’ясовано, що до змісту навчальних дисциплін ОП входять сучасні досягнення світової науки у IT-галузі; проф. Клименко Г.П., доц. Руденко В.М., доц. Суботін О.В. в межах освітніх компонентів ознайомлюють магістрантів із результатами їх участі у проектах TEMPUS 2013-544091 “Розробка курсів з вбудованих (комп’ютерних) систем з реалізацією інноваційних віртуальних підходів до інтеграції науки, освіти й виробництва в UA, GE, AM”, Erasmus+ “Розробка інноваційної міждисциплінарної

навчальної програми з інтелектуальних імплантів для бакалаврів і магістрів в області біоінженерії / BIOART”, міжнародному симпозиумі з вбудованих систем та тенденцій викладацької інженерії (Університет Костянтина Філософа, Нітра, Словачів, 11–15.09.2016) тощо. Для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників забезпечено доступ до ресурсу Web of Science, викладачі і магістранти в межах власних досліджень ознайомлюються і аналізують досягнення світової науки у сфері інформаційних технологій, які представлені у закордонних наукових виданнях, а також публікують у них власні доробки. Викладачі беруть участь у закордонних науково-практичних заходах, міжнародних конференціях.

Аналіз нормативної бази ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>) дав можливість встановити гарантування здобувачам вищої освіти права на міжнародну академічну мобільність (п. 10.1 Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА, затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 26.09.2019 №2). При цьому, беручи до уваги результати аналізу правил і процедур реалізації цього права у ДДМА (див. підкритерій 3.3), реалізація міжнародної академічної мобільності може бути обтяжливою для здобувачів вищої освіти за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Сильною стороною ОП є:

- методи навчання і викладання та матеріально-технічне забезпечення, які у комплексі забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП;
- значний ступінь студентоцентризму освітнього процесу за ОП, академічної свободи;
- доступність і зрозумілість для здобувачів вищої освіти інформації щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання;
- залучення студентів до досліджень, науково-дослідних робіт, опублікування отриманих результатів у збірнику наукових праць “Студентський вісник ДДМА”;
- участь науково-педагогічних працівників у проекті програми ЄС “TEMPUS”, “Erasmus+”.

До позитивних практик відносяться:

- системне оприлюднення на веб-сторінці факультету індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;
- опублікування результатів науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти у періодичних наукових виданнях, які індексуються в Scopus;
- оновлення змісту навчальних дисциплін за ініціативою викладача або студентів;
- залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти за ОП до організації й проведення спільно з провідним ЗВО України науково-технічної конференції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

До слабких сторін експертна група відносить:

- переважна більшість наукової роботи викладачів, які задіяні до реалізації ОП, виконується за напрямом автоматизації та комп’ютерно-інтегрованих технологій; відповідно експертна група рекомендує посилити роботу щодо проведення досліджень у сфері інформаційних технологій, комп’ютерної інженерії, що дасть можливість забезпечити високий рівень реалізації освітнього процесу за ОП “Комп’ютерні системи та мережі”;
- складність визначених у ДДМА правил і процедур реалізації права на міжнародну академічну мобільність; експертна група рекомендує на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 №579 “Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність” розробити і ввести в дію Положення про реалізацію права на академічну мобільність у Донбаській державній машинобудівній академії, яким зокрема визначити чіткі, зрозумілі,

доступні для здобувачів вищої освіти правила й процедури реалізації права на міжнародну академобільність.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має слабкі сторони, які загалом є несуттєвими. Водночас ОПІ “Комп’ютерні системи та мережі” має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.4. Враховуючи сильні сторони ОП та позитивні практики, певну узгодженість за підкритеріями 4.3 та 4.5, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 4, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзду до ЗВО експертною групою встановлено, що контрольні заходи – поточний, підсумковий контроль й атестація – проводяться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ДДМА (розділ 6 “Контроль успішності студентів”, www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf) за формами, які визначені ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” <http://www.dgma.donetsk.ua/osvitno-profesiyни-programi-avp.html> (п. 2.2 та розділ 3), навчальним планом <http://www.dgma.donetsk.ua/navchalni-plani-avp.html> і, відповідно, робочими програмами навчальних дисциплін <http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>. Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти для поточного й підсумкового контролів регламентовані означенням Положенням (розділ 6) та робочими програмами освітніх компонент ОП, для атестації – Положенням про організацію освітнього процесу і Положенням про екзаменаційну комісію у ДДМА (розділ 3, http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/polozhennya_pro_derzhavnu_atestaciyu_studentiv_ddma_compressed.pdf).

Проаналізувавши результати інтерв’ювання здобувачів вищої освіти за ОП, експертна група дійшла висновку, що форми контрольних заходів і критерії їх оцінювання є достатньо чіткими й зрозумілими для студентів, вони заздалегідь оприлюднені на веб-сторінці кафедри у структурі офіційного вебсайту ДДМА <http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>, а також обов’язково оголошуються викладачами на перших заняттях з дисциплін. Крім того, форма контрольного заходу кожної з дисциплін міститься у індивідуальному навчальному плані магістра, який видається на початку навчального року (<http://www.dgma.donetsk.ua/individualni-navchalni-plani-studentiv.html>).

Експертна група встановила, що контрольні заходи загалом забезпечують досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання для ОК ОП. Свідченням цього є результати аналізу робочих програм навчальних дисциплін (таблиця 1 у відомостях про самоаналізу), а також завдань для контрольних заходів за ОП. Для прикладу, завдання і задачі екзаменаційних білетів обов’язкових ОК “Програмна обробка наукових досліджень” і “Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж” (затверджені на засіданні кафедри, протокол від 03.12.2018 №5), вибіркової “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)” (затверджені на засіданні кафедри, протокол від 26.11.2019 №6) у повній мірі забезпечують досягнення результатів навчання, визначених ОП (п. 2.2), робочими програмами навчальних дисциплін.

На зустрічах з фокус-групами (академічний та адміністративний персонал ДДМА, гарант ОП) з’ясовано, що валідність контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання забезпечується контрольними функціями декана факультету, завідувача кафедри, розглядом і затвердженням на засіданні кафедри робочих програм навчальних дисциплін, завдань для поточних і підсумкових контрольних заходів, екзаменаційних білетів тощо. Це – поширена практика, яку можна вважати достатньою для забезпечення валідності контрольних заходів і критеріїв їх оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за спеціальністю “Комп’ютерна інженерія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній. Разом з тим, експертною групою встановлено, що застосовані форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП релевантні ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”. Підставою для такого твердження є результати аналізу навчальних планів (<http://www.dgma.donetsk.ua/navchalni-plani-avp.html>), робочих програм навчальних дисциплін (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>), інтерв’ювання фокусних груп здобувачів вищої освіти за ОП (зокрема щодо захисту випускних кваліфікаційних робіт).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв’ювання здобувачів вищої освіти встановлено, що учасники освітнього процесу обізнані щодо правил проведення контрольних заходів, в т.ч. процедур оскарження результатів та повторного проходження контролю. Під час співбесід студенти запевнили, що для них ці правила і процедури є чіткими, зрозумілими, доступними. Також під час зустрічі здобувачі вищої освіти за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” поінформували про відсутність фактів і повідомлень щодо порушення визначених правил викладачами чи керівництвом кафедри й факультету, а екзаменатори – лектори навчальних дисциплін – були досить об’єктивними.

Експертна група окремо відзначає, що правила проведення поточних і підсумкових контрольних заходів на належному рівні визначені у Положенні про організацію освітнього процесу в ДДМА (розділ 6). З результатів аналізу означеного документа, зокрема пунктів 6.1–6.8, випливає висновок про наявність у ЗВО чітко визначених, зрозумілих, вичерпних правил контролю успішності студентів, в т.ч. процедур оскарження результатів і повторного контролю.

Оцінюючи ступінь серйозності, з якою ЗВО підійшов до питання забезпечення об’єктивності екзаменаторів, експертна група зокрема поставила відповідне запитання керівництву ДДМА. Ректор академії поінформував, що задля цього визначені загальні критерії оцінювання студентів, при якому підсумковий контроль враховує результати поточного контролю успішності, систематично проводяться ректорські та комплексні контрольні роботи, захист і оцінювання курсових робіт відбувається виключно екзаменаційною комісією. Також під час роботи експертної групи у ДДМА встановлено, що у ЗВО створюються і діють апеляційні комісії, до функцій яких в т.ч. належать питання реагування на повідомлення щодо необ’єктивності екзаменаторів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Результати інтерв’ювання фокусних груп (здобувачі вищої освіти, академічний персонал, представники студентського самоврядування) засвідчують відсутність на ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” випадків необ’єктивності екзаменаторів, оскарження результатів і повторного проходження контрольних заходів. Очевидно, це пов’язано з тим, що ОП функціонує всього другий рік. Разом з тим, у ЗВО наявні приклади і практика повторного проходження контрольних заходів. Зокрема, такий випадок мав місце у 2019 році на ОП “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”, а у 2018 році був випадок оскарження студентом результатів екзамену. Апроксимуючи загальноінституційні процедури на дану ОП, є підстави

стверджувати, що виконання правил оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження для здобувачів вищої освіти за ОП буде забезпечено. Тож експертна група дійшла висновку про дієвість та ефективність визначених правил і процедур проведення контрольних заходів у ДДМА.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

У академії основним внутрішнім нормативним документом, який визначає політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, є Стандарт академічної доброчесності ДДМА www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Стандарт_академічної_доброчесності_2.pdf, затверджений Вченою радою ДДМА (протокол від 27.12.2018 №6) і введений в дію наказом від 27.12.2018 №107. Аналіз цього нормативного акту дає підстави стверджувати про чіткість і зрозумілість політики дотримання (розділи 3–4) і процедур забезпечення (розділи 4–6) академічної доброчесності у ЗВО, а інституційна підтримка академічної доброчесності – Група сприяння доброчесності та дотримання етики академічних відносин, склад якої затверджений (оновлений) наказом ректора ДДМА від 03.09.2019 №55, і згідно з пп. 5.2–5.8 Стандарту академічної доброчесності ДДМА опікується питаннями академічної доброчесності у ЗВО.

Варто відзначити, що за результатами інтерв'ювання фокусних груп (представники студентського самоврядування, здобувачі вищої освіти, академічний персонал, керівник та менеджмент ЗВО, адміністративний персонал) встановлено відсутність фактів порушення академічної доброчесності і на ОП “Комп’ютерні системи та мережі”, і у ДДМА загалом.

Процедури реагування на порушення академічної доброчесності і притягнення до відповідальності визначені пунктами 5.2–5.9, 6.2 Стандарту академічної доброчесності ДДМА. З тексту цього документу випливає чіткість, зрозумілість, доступність для всіх учасників освітнього процесу визначеної процедури.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти з’ясовано, що факти і повідомлення про порушення академічної доброчесності, в т.ч. необ’єктивного оцінювання, на ОП відсутні, а викладачі на заняттях популяризують академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти, проводять бесіди. Разом з тим, студенти не змогли сформулювати відповідь на запитання про те, яка настає відповідальність за порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу (відповіли “не пам’ятаємо”).

На зустрічі з керівником, менеджментом ДДМА, гарантом ОП встановлено, що цінності, політики й процедури академічної доброчесності доводяться до всіх учасників освітнього процесу шляхом ухвалення, оприлюднення на офіційному веб-сайті ДДМА, доведення до відома рішень, положень та інших нормативних актів академії.

Представники студентського самоврядування під час інтерв'ювання не змогли відповісти на запитання, чи популяризується у ДДМА академічна доброчесність серед здобувачів вищої освіти і якщо так, то у який спосіб. Отже, експертна група дійшла висновку, що у ЗВО на інституційному рівні відсутній ефективний механізм популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, у тому числі інформування учасників освітнього процесу про відповідальність за її порушення.

Інтерв'ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти, академічного персоналу, гаранта ОП засвідчило, що практика забезпечення академічної доброчесності в частині запобігання плагіату збігається із процедурою, визначеною розділом 4 Тимчасового положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу у ДДМА, затверджене вченою радою ДДМА (протокол від 29.03.2018 №8): перевірка робіт проводиться за допомогою однієї або декількох програм Etxt Антиплагіат, Anti-Plagiarism, Advego Plagiatus, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет; ця перевірка проводиться двічі: 1) зовнішня з використанням усіх видів відповідних робіт, які знаходяться в мережі Інтернет, 2) внутрішня на базі студентських робіт, які розміщені в репозитарії кафедри або Академії в закритому доступі; зовнішня перевірка обов'язкова тільки для випускних кваліфікаційних робіт. Під час візної експертизи встановлено, що репозитарій праць здобувачів вищої освіти за ОП наразі наповнюється, адже освітня програма функціонує у ЗВО тільки другий рік і роботи (курсіві, кваліфікаційні) виконувалися вперше. Спілкування із гарантом ОП під час інтерв'ювання показало, що випадки виявлення плагіату в межах ОП наразі відсутні, магістерські роботи на цей час ще не проходили перевірку на наявність тестових збігів. Під час зустрічі з керівництвом ДДМА встановлено, що в тому числі для протидії порушенням академічної доброчесності у академії систематично проводяться анонімні опитування здобувачів вищої освіти, двічі на рік ректорат зустрічається зі студентським активом, створена "схринька довіри". Отже, отримані дані щодо дотримання, популяризації академічної доброчесності та протидії їй порушенням свідчать про відповідність цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

До сильних сторін ОП експертна група відносить:

- чітко визначені, зрозумілі, вичерпні правила контролю успішності студентів та процедури і практика оскарження результатів та повторного проходження контролю;
- чіткість і зрозумілість політики й процедур дотримання академічної доброчесності, наявність інституційного забезпечення академічної доброчесності – Групи сприяння доброчесності та дотримання етики академічних відносин;
- чіткість і зрозумілість процедури реагування на порушення академічної доброчесності.

Позитивною практикою є оприлюднення повної інформації про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на вебсторінці кафедри в структурі офіційного вебсайту ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

У ДДМА на інституційному рівні відсутній ефективний механізм популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, а також інформування учасників освітнього процесу про відповідальність за порушення академічної доброчесності. Тому експертна група рекомендує приділити цьому питанню належну увагу, розробити і реалізувати план відповідних заходів із залученням до цього процесу студентського самоврядування, відділу з організації виховної роботи, ради з виховної роботи, студентського наукового товариства, медіа-групи "Академія".

Хоч у ДДМА і наявна практика проведення таємних опитувань студентів, проте чіткі правила і процедури забезпечення об'єктивності екзаменаторів де-факто відсутні. Зважаючи, що відповідно до абзацу дев'ятого частини четвертої статті 42 Закону України "Про освіту" необ'єктивне оцінювання віднесено до порушення академічної доброчесності, це питання є вкрай актуальним для освітнього процесу. Тому експертна група рекомендує ЗВО врегулювати означене внутрішнім (локальним) нормативним актом, який би регламентував і надав можливість запровадити у ДДМА чіткі, зрозумілі, доступні правила й процедури забезпечення об'єктивності

екзаменаторів (на кшталт, залучення зовнішніх екзаменаторів, проведення анонімного оцінювання робіт тощо).

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Освітня програма має слабкі сторони, які не є суттєвими. Водночас ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 і 5.2. Враховуючи сильні сторони ОП й позитивну практику, певну узгодженість за підкритеріями 5.3–5.4, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 5, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність ДДМА за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Співвіднесення навчальних дисциплін з програмними результатами навчання за ОП встановлено в межах підкритерія 2.2. У процесі виїзної експертизи експертною групою проаналізовано відповідність викладачів навчальним дисциплінам, які вони викладають за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”. За допомогою інтерв’ювання встановлено, що обов’язкові освітні компоненти ОП доручено викладати науково-педагогічним працівникам, які мають належну академічну та/або професійну кваліфікацію: “Інтелектуальна власність та методологія і організація наукових досліджень” – проф. Марков О.Є. відповідає за освітою і науковими публікаціями; “Інтелектуальна власність” – доц. Єрьомін Є.А. пройшов відповідне стажування; “Основи теорії керування якістю технологічних систем” – проф. Клименко Г.П. відповідає за науковими публікаціями; “Охорона праці в галузі та цивільний захист” – доц. Санталова Г.О. відповідає за освітою і науковими публікаціями; “Аналіз, синтез і оптимізація інформаційних мереж”, “Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж” – доц. Суботін О.В. відповідає за науковою спеціальністю; “Програмна обробка наукових досліджень”, “Математичні методи дослідження операцій” – доц. Періг О.В. відповідає за науковими публікаціями; “Розподілені комп’ютерні системи і мережі” – доц. Сус С.П. за науковою спеціальністю.

З отриманих під час інтерв’ювання науково-педагогічних працівників даних випливає, що кафедра серйозно підходить до добору викладачів для викладання навчальних дисциплін ОП. Відповідні питання зокрема розглядаються на засіданнях науково-методичної ради, які систематично відбуваються на кафедрі автоматизації виробничих процесів ДДМА. Продемонстровані експертній групі протоколи від 21.05.2018 №7, від 27.05.2019 №9, від 03.06.2019 №11 підтверджують факт ретельного аналізу кваліфікації викладачів як для обов’язкових освітніх компонент ОП, так і для дисциплін вільного вибору здобувачами вищої освіти. Внаслідок цього “Іноземну мову за професійним спрямуванням” викладає проф. Коротенко Є.Д., який має відповідну освіту і наукові публікації, “Моделювання складних систем” – доц. Руденко Д.М. відповідає за освітою, науковими публікаціями і науковою спеціальністю, “Комп’ютерні системи штучного інтелекту” і “Інформаційна безпека в комп’ютерних мережах” – доц. Єнікєєв О.Ф. відповідає за науковою спеціальністю.

Викладене вище також підтверджується і результатами аналізу змісту протоколу засідання кафедри автоматизації виробничих процесів ДДМА від 03.06.2019 №11, копію якого продемонстровано експертній групі під час виїзду до ЗВО. Серед питань порядку денного міститься обговорення й закріплення навчальних дисциплін ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” за викладачами із обґрунтуванням їх спроможності забезпечити освітній процес на високому науково-методичному рівні.

Експертною групою проаналізовано механізм моніторингу професійного рівня викладачів, задіяних до реалізації ОП, який визначений і запроваджений Положенням про трудове змагання співробітників і підрозділів ДДМА (затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 24.05.2018 №10; схвалено Конференцією трудового колективу ДДМА від 25.05.2018, протокол №1/2018), Положенням про атестацію працівників академії (затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 24.05.2018 №10), Положенням про оцінку якості роботи викладачів кафедри (затверджене на засіданні кафедри автоматизації виробничих процесів ДДМА, протокол від 27.08.2018 №1). У сукупності ці документи і наявна практика забезпечують системний моніторинг професійного рівня науково-педагогічних працівників кафедри. При цьому підхід до спостереження є не тільки

системним, але й комплексним. Наприклад, відповідно до п. 2.3 Положення про оцінку якості роботи викладачів під час моніторингу беруться до уваги оцінки здобувачів вищої освіти за ОП (5 критеріїв, серед яких добросовісність, навчальна робота, конфліктність), деканату факультету (5 критеріїв, зокрема участь у суспільній діяльності, дисципліна) та кафедри (5 критеріїв – навчальна, методична, організаційно-методична, науково-дослідна, виховна робота). Ці результати застосовуються для матеріального і/або морального заохочення, а також враховуються під час прийняття рішень щодо продовження дії трудових договорів (контрактів), розподілу навчального навантаження, направлення на підвищення кваліфікації/стажування, складання індивідуальних планів роботи викладачів і т.і.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Конкурсний добір викладачів здійснюється згідно з Положенням про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДДМА (затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 24.05.2018 №10; www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_порядок_заміщення.pdf). Аналіз цього документу, зокрема розділу 3, а також оприлюднених оголошень про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП на веб-сайті ДДМА та у газеті “Академія” (<http://www.dgma.donetsk.ua/vipuski-gazeti-pdf.html>), результатів співбесід з фокус-групами науково-педагогічних працівників, представників допоміжних структурних підрозділів ДДМА, свідчать про те, що конкурсний відбір дійсно проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав претендентів і членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об’єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад викладачів. Тож наявні підстави для обґрунтованого висновку про прозорість процедур конкурсного добору викладачів.

Наприклад, у червні 2019 р. ЗВО оголошував конкурс на заміщення вакантних науково-педагогічних посад (газета “Академія”, №11(357), стор. 1; <http://www.dgma.donetsk.ua/npp-pdf/nomer357.pdf>). З аналізу його тексту випливає, що ДДМА встановлює загальні вимоги до претендентів щодо володіння державною мовою, наявності повної вищої освіти, наукового ступеня, вченого звання, стажу науково-педагогічної роботи, навчальних видань і наукових публікацій тощо. З цього, а також з вимог пп. 5.1–5.3 Положення про порядок заміщення посад НПП ДДМА та з результатів інтерв’ювання представників допоміжних структурних підрозділів (в т.ч. відділу кадрів), випливає, що конкурсний добір у ДДМА орієнтований більше на забезпечення Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30.12.2015 №1187 (зі змінами), аніж на забезпечення належного рівня професіоналізму для успішної реалізації конкретної ОП. Слід зазначити, згідно з Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затверджене наказом МОН України від 11.07.2019 № 977), є вкрай необхідним співвіднесення викладачів та дисциплін, освітніх компонент ОП, для яких здійснюється конкурсний добір викладачів.

Водночас результати опитування фокус-груп науково-педагогічних працівників, представників допоміжних структурних підрозділів (у т.ч. відділу кадрів) під час інтерв’ювання дозволили встановити, що на результат конкурсного добору викладачів істотно впливає висновок і рекомендація кафедри щодо претендента на посаду. На засіданні заслуховується та обговорюється кандидат, при цьому акцентується увага на його здатності і готовності виконувати функції, які будуть на нього покладені після прийняття на роботу, першочергово – навчальне навантаження. На підтвердження цього експертній групі продемонстровано протоколи засідання кафедри автоматизації виробничих процесів від 26.08.2019 №12, ради факультету машинобудування від 29.08.2019 №12-19/08.

Аналізуючи результати інтерв'ювання та зміст означених документів, можна дійти висновку, що вагомими для результатів конкурсного добору на посади науково-педагогічних працівників є професіоналізм і можливість претендента викладати за конкретною ОП, певні її освітні компоненти. Проте для того, аби вони були не просто вагомими, а вирішальними, експертна група вбачає за доцільне оголошувати конкурс на заміщення посад НПП з переліком вимог до професіоналізму претендента і спроможності викладання відповідно до цілей конкретної ОП, конкретних навчальних дисциплін. Це забезпечить участь у конкурсі виключно тих претендентів, які спроможні забезпечити успішну реалізацію конкретної освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи встановлено, що ДДМА налагодив тісну співпрацю з роботодавцями Донеччини. Це підтверджують і наявні у ЗВО відповідні угоди (наприклад, договори №ТС-08-2013 з ТОВ "ІТ 2.0", №ТС-24-2013 з ПАТ "НКМЗ", меморандум від 02.07.2019 про співпрацю з Дочірнім підприємством концерну "Siemens AG" ДП "Сіменс Україна" та ін.), і результати інтерв'ювання роботодавців, керівника та менеджменту ЗВО. Зокрема представники Донецької обласної державної адміністрації, Краматорського відділення "Solution Mentors LLC", ПрАТ "НКМЗ", ПАТ "Енергомашипецсталь" під час зустрічей поінформували експертну групу про спільні з ДДМА заходи у сфері освіти, проведення лекційних занять представниками підприємств для студентів академії (для інших ОП), співвиконання науково-дослідних робіт та опублікування їх результатів у рейтингових наукових виданнях, діяльність на виробництві філій кафедри автоматизації виробничих процесів, а також окремо підкреслили запит з їх боку і актуальність підготовки фахівців з комп'ютерних систем та мереж. Загалом експертна група впродовж зустрічі спостерігала дружню обстановку і позитивне налаштування представників роботодавців щодо участі в освітньому процесі ДДМА. Разом з тим встановлено, що на момент виїзду експертної групи роботодавці не залучалися для проведення теоретичних і практичних занять для здобувачів вищої освіти за ОПП "Комп'ютерні системи та мережі". Вони пояснили це тим, що ОП тільки розпочала функціонувати і співпраця у цьому напрямку налагоджується. При цьому висловили впевнену готовність бути залученими до аудиторних занять за ОПП "Комп'ютерні системи та мережі", поінформували про наявну домовленість щодо проведення виробничниками лекції у березні 2020 року.

Позитивна практика ЗВО щодо залучення роботодавців до процесу підготовки фахівців ДДМА підтверджується і відповідними публікаціями у ЗМІ (<http://www.dgma.donetsk.ua/v-akademiyi-vidbulasya-zustrich-z-robotodavtsyami.html>), <http://www.dgma.donetsk.ua/npp-pdf/nomer363.pdf> /стор. 2/, <http://www.dgma.donetsk.ua/yarmarka-professiy-proshla-s-polzoy.html>).

Представники роботодавців під час інтерв'ювання розповіли про практику й позитивні результати стажування викладачів кафедри АВП, які викладають освітні компоненти ОП, на підприємствах міста, в т.ч. на "Новокраматорському машинобудівному заводі", а також підкреслили ефективність діяльності філій кафедри на виробництві, організацію і проведення екскурсій на підприємства, зокрема з нагоди закупівлі нового обладнання чи устаткування.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти за ОП під час інтерв'ювання повідомили, що “зовнішні” професіонали, професіонали-практики, експерти в галузі комп'ютерної інженерії, представники роботодавців у проведенні аудиторних занять участі не брали. Разом з тим, у ЗВО наявна така практика на інших ОП. Про це свідчать результати інтерв'ювання керівника та менеджмента ЗВО. Зокрема ректор ДДМА як приклад навіть проведення занять представниками “Новокраматорського машинобудівного заводу”, “Квартсофт”. Тобто ДДМА залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. У цьому під час співбесіди запевнили експертну групу і представники роботодавців, висловивши готовність проводити теоретичні і практичні заняття для здобувачів вищої освіти за ОПП “Комп'ютерні системи та мережі”, а також повідомивши про наявні домовленості щодо цього, зокрема на березень 2020 року.

Апроксимуючи загальноінституційну практику ДДМА на ОПП “Комп'ютерні системи та мережі”, враховуючи наявну тісну співпрацю, дружні відносини і досягнуті між кафедрою і роботодавцями домовленості щодо співучасті в організації та реалізації освітнього процесу, експертна група робить висновок, що залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів ІТ-галузі, представників роботодавців на ОП буде забезпечено.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників викладена у відомостях про самоаналіз, проаналізована експертною групою, підтверджена під час інтерв'ювання науково-педагогічних працівників: викладачі, які викладають на ОП, направлялися і успішно підвищували кваліфікацію згідно з планом-графіком ДДМА, а доц. Суботін О.В. і доц. Коротенко Є.Д. брали участь у закордонних семінарах та стажуванні в Німеччині, Польщі. Кафедрою автоматизації виробничих процесів розроблено і 31.10.2019 ректором ДДМА затверджено план-графік на 2020–2025 роки, за яким науково-педагогічні працівники, які задіяні до реалізації ОПП “Комп'ютерні системи та мережі”, направлятимуться на підвищення кваліфікації, стажування за напрямом комп'ютерної інженерії. Крім того, під час інтерв'ювання ректор ДДМА поінформував про створення у 2014 році та успішну роботу Центру післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Донбаської державної машинобудівної академії, у якому в тому числі науково-педагогічні працівники академії вдосконалюють і підвищують свій професійний рівень, про що отримують відповідні документи (дипломи-сертифікати про підвищення кваліфікації були продемонстровані експертній групі).

Правила і процедури підвищення кваліфікації викладачів регламентуються Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ДДМА, затвердженим Вченою радою ДДМА, протокол від 25.10.2018 №4, і введено в дію наказом від 26.10.2018 № 89.

Крім зазначеного, задля сприяння професійному розвитку викладачів у ДДМА створено і згідно з затвердженим ректором ДДМА Положенням від 15.05.2018 діє професійне об'єднання “Центр автоматизації та комп'ютерно-інтегрованого управління”. Під час інтерв'ювання науково-педагогічні працівники навели приклади програм професійного розвитку: спільні з підприємствами плани роботи філій кафедри, за якими щоп'ятниці відбуваються відвідування виробництва; візит-нарада з питань тенденцій розвитку інформаційних мереж на прикладі “Новокраматорського машинобудівного заводу” від головування головного конструктора АСУ КВЦ “НКМЗ-Автоматика” Бакана С.А. у червні 2019 року; міжкафедральний семінар з основ

педагогічної майстерності у STEM та STIAM викладанні, який у жовтні 2018 році проведений доктором педагогічних наук, проф. Власенко К.В.; спільний із ТОВ "IT 2.0" семінар з автоматизованого тестування та надійності програмного забезпечення у квітні 2019 року; семінар "Планування, розгортання й організація роботи серверно-мережного обладнання в умовах ПАТ "Енергомашспецсталь", проведений начальником управління інформаційних технологій С. Романенком у вересні 2019 року та ін.

Таким чином, результати аналізу отриманих під час виїзної експертизи даних свідчать про сформованість і дієвість системи сприяння професійному розвитку викладачів як через власні програми й заходи, так і у співпраці з підприємствами.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ювання науково-педагогічних працівників з'ясовано, що у ДДМА розвиток їх викладацької майстерності стимулюється шляхом визначення кращого викладача, кращої методичної розробки, занесення імені кращого працівника до Книги Пошани співробітників Донбаської державної машинобудівної академії, Присвоєння почесних звань ДДМА, нагородження Почесними грамотами, подяками, а також врахування рівня викладацької майстерності (оціненого в т.ч. за результатами таємного опитування студентів) під час укладання/продовження трудових договорів (контрактів), розподілу навчального навантаження. Аналіз експертною групою локальних нормативних документів ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>) дав можливість встановити формальне підґрунтя процедур стимулювання розвитку викладацької майстерності – Положення про трудове змагання співробітників і підрозділів Донбаської державної машинобудівної академії, затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 24.05.2018 №10.

Педагогічна довершеність також є складовою оцінки роботи науково-педагогічних працівників згідно з Положенням про оцінку якості роботи викладачів кафедри, затвердженим на засіданні кафедри автоматизації виробничих процесів ДДМА від 27.08.2018 (протокол №1), яка враховується під час розподілу навчального навантаження, продовження дії трудових договорів (контрактів) тощо. Це у свою чергу мотивує і стимулює працівників до розвитку викладацької майстерності.

На зустрічі з представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів, головний бухгалтер ДДМА поінформував експертну групу, що у 2018-2019 роках не було матеріального (фінансового) заохочення викладачів за досконалість у викладанні; преміювання науково-педагогічних працівників здійснюється за інші досягнення, наприклад, за здобуті призви місця на Всеукраїнських студентських олімпіадах.

Отже, отримані під час роботи експертної групи у ЗВО дані свідчать про наявність у ДДМА системи морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Сильною стороною ОП є:

- академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які задіяні до реалізації ОПП "Комп'ютерні системи та мережі": викладачі мають освіту, наукові ступені, вчені звання, наукові публікації (<http://www.dgma.donetsk.ua/sklad-kafedri-avp.html>), що забезпечує їх спроможність викладання освітніх компонент ОП; це забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання;

- тісна співпраця кафедри з роботодавцями м. Краматорська;

- спроможність і досвід ДДМА залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, представників роботодавців;
 - система професійного зростання викладачів, які залучені до реалізації освітньої програми, та їх морального заохочення до досконалості у викладанні, розвитку викладацької майстерності.
- До позитивних практик експертна група відносить:
- механізм системного моніторингу професійного рівня викладачів, задіяних до реалізації ОП, із застосуванням багатокритеріальних оцінок діяльності науково-педагогічних працівників; також є ефективною процедура таємних опитувань студентів, результати яких впливають на рішення щодо продовження дії трудових контрактів, розподілу навчального навантаження, складання індивідуальних планів роботи викладачів тощо;
 - функціонування філій кафедри автоматизації виробничих процесів на виробництві;
 - стажування науково-педагогічних працівників кафедри АВП, які викладають освітні компоненти ОП, на підприємствах м. Краматорськ;
 - організація і проведення екскурсій на підприємства з метою ознайомлення із новим обладнанням, устаткуванням тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Слабкою стороною ОП є загальноінституційна процедура оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ДДМА, яка не враховує необхідність встановлення вимог до професіоналізму претендента і його спроможності викладання відповідно до цілей конкретної ОП, конкретних освітніх компонент цієї програми, конкретних навчальних дисциплін. Тому експертна група рекомендує вдосконалити чинну нормативну базу академії шляхом внесення відповідних змін до абзацу другого пункту 3.3 Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДДМА.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має слабкі сторони, які не є суттєвими. Водночас ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.3–6.6. Враховуючи сильні сторони ОП та позитивні практики, певну узгодженість за підкритерієм 6.2, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 6, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи здійснено огляд і аналіз наявного у ДДМА матеріально-технічного забезпечення, інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для реалізації ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”.

Експертна група не відвідувала філії кафедри на виробництві у зв’язку з неможливістю в межах визначеного терміну роботи у ЗВО та затвердженій програмі виїзду здійснювати тривалі поїздки. Водночас, слід зазначити, що гарант ОП і керівник випускової кафедри демонстрували наполегливе бажання організувати виїзд на підприємства. Достовірність інформації про матеріально-технічне забезпечення та діяльність філії кафедри, подану у відомостях про самоаналіз, підтвердили під час зустрічей (інтерв’ювання) у ЗВО представники роботодавців, на базі підприємств яких діють зазначені філії.

Отже, у ДДМА експертній групі продемонстровано наявне МТЗ у кабінетах №2210 – 4 ПК (ОС Windows 7, вільне ПЗ JModelica для моделювання процесів, включно із “Моделювання поширення інфекцій в комп’ютерних мережах”, “Моделювання вантажу на крані” для вирішення задач розгойдування, моделювання мереж Cisco Packet Tracer і ін.) та спеціально облаштовані місця для ноутбуків, №2206 – навчальна аудиторія, №2205 – лабораторія-серверна (монітори на базі ЕПТ, системні блоки, мережне обладнання, сервер), №2310 – лекційна аудиторія з мультимедійним проектором, №2314 – лекційна аудиторія (без мультимедійного проектора), №2313 – аудиторія з інтерактивною дошкою, №2105 – навчальна лабораторія з навчально-технічними комплексами, №2102 – лекційна аудиторія, №2107 – лекційна аудиторія, №2016 – лекційна аудиторія з переносним мультимедійним проектором та лабораторним устаткуванням від “Шнайдер”, “Сіменс” і ін., №2112 – лекційна аудиторія з графопроєктором, 4 сучасні комп’ютерні класи Інформаційно-обчислювального центру (кількадесят сучасних ПК з відповідним програмним забезпеченням), навчальний клас від ПРООН та Уряду Японії, науково-дослідна лабораторія з обладнанням і устаткуванням “Heidenhain”, спортивний комплекс, редакція медіа групи “Академія”, бібліотека – переглянуто і підтверджено наявність навчальної літератури за тематиками ОК ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”, наукових видань ДДМА (працівники бібліотеки поінформували, що з 2015 року періодичні видання не замовляють). Крім того, під час огляду матеріально-технічної бази працівниками ДДМА демонструвалося наявне програмне забезпечення, а також з’ясовано, що на лабораторних і практичних заняттях більшість студентів використовують власні ноутбуки, забезпечено доступ до електромережі. Є незначний обсяг вивчення програмування мікроконтролерів на базі Arduino та STM32(STM32-PZ6806L Control TFT). Придбано програмне забезпечення “Simulia Academic Research Suite”, 10 ліцензій “Schneider Electric Somachine Basic”, які надаються студентам на період навчання. Діє комп’ютерний центр з аудиторією для доступу до мережі інтернет, який є вільним для відвідування усіма учасниками освітнього процесу. В ньому знаходиться достатнє апаратне забезпечення для виконання робіт, вказаних в навчальному плані. Студенти ДДМА забезпечені гуртожитками, а інтерв’ювання показало їх задоволеність умовами проживання. Слід зазначити, що гуртожитки ДДМА часто посідають призові місця в обласних конкурсах на кращий студентський гуртожиток.

Формулюючи загальні враження й оцінку наявного обладнання для реалізації освітніх компонент ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”, експертна група дійшла висновку про її задовільну достатність з одночасною необхідністю оновлення і закупівлі нового, сучасного устаткування.

Таким чином, інформація, подана ЗВО у відомостях про самоаналіз (в т.ч. у таблиці 1), є достовірною, а наявна у ДДМА матеріально-технічна база, навчально-методичне забезпечення

<http://www.dgma.donetsk.ua/metodichne-zabezpechennya-avp.html> та електронні бази даних НМКД) визначають загальну спроможність реалізації ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” www.dgma.donetsk.ua/docs/kafedry/avp/opp/ОПП-123-маг.pdf: досягнути цілі (розділ 3) та програмні результати навчання (ПРН 1–15, розділ 7).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Результати аналізу й співставлення даних, отриманих під час інтерв’ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, представників студентського самоврядування, допоміжних структурних підрозділів (у т.ч. бухгалтерії) з’ясовано, що учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ДДМА (в т.ч. див. підкритерій 7.1), необхідних для навчання, викладацької, наукової діяльності. Здобувачі вищої освіти на запитання експертної групи щодо отримання ними платних послуг відповіли, що вони сплачують тільки за проживання у гуртожитку. Проте означена послуга не пов’язана із використанням в межах освітнього процесу інфраструктури й інформаційних ресурсів ЗВО.

Під час огляду матеріально-технічної бази ДДМА експертна група цікавилася умовами користування нею, у т.ч. вартістю. Присутні у відповідних аудиторіях, кабінетах, лабораторіях студенти, викладачі або допоміжний персонал інформували про безоплатність доступу й використання наявного МТЗ. Тож користування бібліотекою, комп’ютерною технікою, інтернетом (Wi-Fi), спортивними залами і наявним у них спортінвентарем (згідно з графіками роботи секцій) тощо є безоплатним для студентів, академічного персоналу ДДМА. Учасники освітнього процесу також мають вільний доступ до програми співпраці із Microsoft – DreamSpark (Microsoft Imagine), на підтвердження чого експертній групі продемонстровано відповідний документ.

Таким чином, отримані під час інтерв’ювання та огляду матеріально-технічної бази дані свідчать про повну відповідність діяльності ДДМА цьому підкритерію.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Результати аналізу і зіставлення інформації, здобутої експертною групою під час інтерв’ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, представників студентського самоврядування, допоміжних (сервісних) підрозділів засвідчують, що матеріальні умови навчання є задовільними (див. підкритерій 7.1), взаємовідносини студентів із викладачами доброзичливими, безконфліктними (див. підкритерій 4.1), ґрунтуються на принципах взаємоповаги і взаємної вимогливості. Тобто умовами освітнього процесу здобувачі вищої освіти загалом задоволені, зауваження чи скарги експертній групі не висловлювали. Також задовільними визнали і можливості позаосвітньої діяльності як індивідуальної, так і в студентських об’єднаннях. Зокрема представники Ради студентського самоврядування під час співбесіди поінформували про їх участь у численних культурно-масових заходах, профорієнтаційній роботі тощо. Підтверджується означене і відповідними публікаціями на вебсайті <http://www.dgma.donetsk.ua/novini/ostanni-novini/>. Окремо експертна група відзначає діяльність меріагрупи “Академія”, де студенти мають можливість самореалізації у галузі медіа (експертну групу поінформували про значні досягнення студентського активу організації:

<http://www.dgma.donetsk.ua/istoriya-stvorenniya-redaktsiyi-akademiya.html>

<http://www.dgma.donetsk.ua/yak-media-grupa-akademiya-pidkoryuvala-lugansku-oblast.html>).

До освітнього середовища ДДМА входять також бази відпочинку “Тиша” у м. Святогірськ, спортивно-оздоровчий табір “Промінь” у с. Щурове (для задоволення позаосвітніх інтересів і потреб учасників освітнього процесу).

Результати огляду матеріально-технічної бази ДДМА (див. підкритерій 7.1) засвідчують, що в ДДМА існують усі умови для спортивного розвитку, деякі випускники та студенти досягли рівнів майстрів та кандидатів у майстри спорту. Важливою особливістю ДДМА є наявність скалодрому - спеціального комплексу для підготовки спортсменів, які захоплюються скалолазанням. З ініціативи студентів створено і вже два роки діє команда з чір-лідерства для підтримки учасників спортивних змагань. Варто відзначити, що студенти мають можливість вільно користуватися наявною спортивною базою академії, в т.ч. тренажерним залом, у позанавчальний час за графіками роботи відповідних секцій.

У ДДМА задля захисту психічного здоров'я, консультування, психологічної просвітницької діяльності серед здобувачів вищої освіти створено Центр практичної психології “Довіра”. Тобто ДДМА серйозно сприймає факт того, що студенти стикаються із проблемами і їм потрібно надавати допомогу.

Ректор та менеджмент ДДМА під час інтерв'ювання демонстрували серйозне ставлення до співробітництва з Радою студентського самоврядування, їх участь у прийнятті рішень, роботі Вченої ради академії та рад факультетів, що дозволяє студентству представляти і відстоювати свої інтереси. Про співпрацю з адміністрацією ЗВО розповідали під час співбесіди і представники органів студсамоврядування (див. підкритерій 4.1).

Здобувачі вищої освіти під час інтерв'ювання повідомили про задовільні умови проживання у гуртожитку (гуртожитки ДДМА часто посідають призові місця в обласних конкурсах на кращий студгуртожиток) і доступність вартості (325 грн./місяць), наявність умов для задоволення їхніх освітніх і позаосвітніх потреб, інтересів, а також загалом оцінили освітнє середовище як безпечне для їх життя і здоров'я. Загалом під час співбесіди студенти демонстрували позитивну оцінку організації освітнього процесу, освітнього середовища, роботи викладачів; негативні мотиви чи настрої експертною групою не спостерігалися.

Під час виїзної експертизи фактів чи документів, які свідчать про небезпечність освітнього середовища (для освітньої та позаосвітньої діяльності) для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, не виявлено.

Результати аналізу й співставлення даних, отриманих під час інтерв'ювання фокус-груп, огляду матеріально-технічної бази, дають підстави для висновку про відповідність освітньої діяльності ДДМА цьому підкритерію.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти за ОПП “Комп'ютерні системи та мережі” під час інтерв'ювання запевнили експертну групу, що вони відчують підтримку з боку ДДМА із різних питань. Відповіли, що жодне їх звернення до деканату, куратора академгрупи не залишилося без уваги; студентам завжди намагаються надати допомогу й підтримку з усіх питань. Викладачі доброзичливі, реагують на пропозиції і ідеї здобувачів вищої освіти щодо організації освітнього процесу, формату проведення занять, тем робіт тощо, а створені спільноти-бесіди у соцмережах забезпечують ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу за ОП, першочергово задля освітньої підтримки (прикладі – див. підкритерій 4.1). Щодо надання адміністративних послуг зауваження і скарги з боку студентів відсутні, вони висловили задоволення роботою кафедр, деканату, відділів академії; наприклад, у здобувачів вищої освіти за ОП не виникало

труднощів щодо отримання необхідної їм довідки, офіційної інформації, характеристики, витягу з наказу, копії документів тощо.

Під час виїзної експертизи встановлено, що система інформаційної підтримки у ДДМА реалізована на базі офіційного вебсайту, у структурі якого є вебсторінки всіх структурних підрозділів, зокрема деканатів факультетів (наприклад, <http://www.dgma.donetsk.ua/fakultet-mashinobuduvannya.html>), кафедр (наприклад, <http://www.dgma.donetsk.ua/obschaya-informatsiya-app.html>), сервісних відділів і служб (<http://www.dgma.donetsk.ua/viddili-ta-sluzhbi-ddma.html>). Під час співбесіди здобувачі вищої освіти за ОП назвали вебсайт, месенджери (спільноти-бесіди у соцмережах), групи у соцмережах (наприклад, <https://www.facebook.com/ddma.kramatorsk/>) основними і зручними для них джерелами інформації з освітніх і позаосвітніх питань.

Як важливий і ефективний елемент системи інформаційної підтримки у ДДМА експертна група відзначає діяльність медіа-групи “Академія” (<http://www.dgma.donetsk.ua/zagalna-informatsiya-redaktsiya.html>), в межах якого функціонує студентське радіо і youtube-телебачення. Під час виїзної експертизи, зокрема огляду матеріально-технічної бази академії, експерти пересвідчилися у інформуванні учасників освітнього процесу за допомогою радіомовлення (дротове, у коридорах і холах корпусів ДДМА) з різних питань, у т.ч. щодо приїзду й роботи у ЗВО експертної групи.

Дані щодо консультативної та психологічної підтримки здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, отримані під час інтерв'ювання представників студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти, працівників допоміжних (сервісних) підрозділів ДДМА. Результати їх аналізу засвідчують вкрай серйозне і відповідальне ставлення ЗВО до працевлаштування випускників, надання допомоги щодо означеного. Наприклад, щороку у ДДМА перед захистом випускних кваліфікаційних робіт відділом практичної підготовки, сприяння працевлаштуванню та стажуванню випускників (<http://www.dgma.donetsk.ua/viddil-praktichnovi-pidgotovki-spriyannya-pratsevlashtuvannya-ta-stazhuva-nnyu-vipusknikiv.html>) організовується зустріч здобувачів вищої освіти з представниками роботодавців. Мета такого заходу – перше працевлаштування кожного студента-випускника ДДМА. Останній такий захід відбувся у листопаді ц.р. (<http://www.dgma.donetsk.ua/pratsevlashtuvannya-magistriv.html>). Крім цього, означений відділ доводить до відома здобувачів вищої освіти інформацію про пропозиції від підприємств, установ, організації щодо працевлаштування, які надходять до ДДМА, а кафедри на підставі цієї інформації надають консультативну допомогу студентам.

На зустрічі з експертною групою здобувачі вищої освіти за ОП, представники студсамоврядування поінформували про те, що за соціальною підтримкою, на киталт психологічної, особисто не зверталися. Разом з тим, наводили приклади підтримки інших студентів з боку профспілкової організації студентів, деканату, кафедри (соцзабезпечення, матеріальна допомога від профспілки, оздоровлення на базах відпочинку ДДМА, підтримка у гуртожитку тощо). Крім того, у ДДМА діє Центр практичної психології “Довіра” (<http://www.dgma.donetsk.ua/tspp-dovira.html>), у якому працівники ЗВО надають психологічну підтримку, консультації, захист психічного здоров'я студентів академії.

Проаналізувавши і співставивши отримані дані під час інтерв'ювання фокусних груп дані, експертна група дійшла висновку, що якістю підтримки з боку деканату, кафедри, інших структурних підрозділів ДДМА студенти задоволені. Сервіси підтримки ЗВО вони вважають загалом зручними, а частину з них – наприклад, працевлаштування, – корисними.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У ДДМА реалізація права на освіту особам з особливими освітніми потребами забезпечується з використанням індивідуального графіку згідно з п. 2.7 Положення про навчання студентів ДДМА за індивідуальним графіком (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Индив%20навч_ДДМА_Сайт.pdf) та п. 5.7 Положення про організацію освітнього процесу (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf). Особливе значення в контексті цього підкритерію має рівень наповнюваності вебсайту ДДМА, факультету та випускової кафедри, наявність системи дистанційного навчання на базі MOODLE (<http://moodle.dgma.donetsk.ua/>), що містить доступні матеріали для студентів з особливими освітніми потребами, електронної бібліотеки кафедри (див. підкритерій 7.1). Інтерв'ювання студентів і представників студентського самоврядування підтвердило наявність у ЗВО дієвої системи соціальної допомоги (див. підкритерій 7.4) та психологічної підтримки (див. підкритерій 7.3). Фізичний доступ для осіб з інвалідністю організовано задовільно, на поверхні навчального корпусу їм підніматися не потрібно, викладачі працюють з ними на першому поверсі. Крім того, згідно з отриманою під час співбесіди інформацією у ЗВО наявні приставні (мобільні) пандуси та поручні, які допоміжний персонал прилаштовує на час прибуття здобувача вищої освіти. Під час інтерв'ювання керівництва і менеджменту ДДМА встановлено, що обладнання стаціонарних пандусів заплановано на 2020 рік. Встановлено також, що на цей час за ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються. Разом з тим, за іншою ОП випускової кафедри навчається один такий студент, тож досвід організації як дистанційної, так і аудиторної навчальної роботи є. Скарг або зауважень щодо реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами експертною групою не зафіксовано. Проаналізувавши наявні факти і здобуту інформацію, експертна група дійшла висновку щодо загальної відповідності ОП цьому підкритерію.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основними документами, які регламентують політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ДДМА, є Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf), Антикорупційна програма Державного вищого навчального закладу «Донбаська державна машинобудівна академія» на 2018-2019 роки (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/антикор_програма_ДДМА_2018-2019.pdf), яка встановлює комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності ДДМА, Положення про комісію по трудових спорах ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/akt2019.pdf>), яке визначає повноваження комісії з трудових спорів та вирішення конфліктних ситуацій, в тому числі для вирішення спорів між НПП, Правила внутрішнього розпорядку ДДМА (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/pravila_vnutrishniogo_rozporiyadku.pdf), «Положення про студентське самоврядування у ДДМА» (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/sss/Положення%20ССС%20-%202019.pdf>).

вирішуються на основі [“Положення про комісію по трудових спорах Донбаської державної машинобудівної академії”](#).

В той же час, у означених Положеннях не регламентовано конкретний алгоритм дій у разі дискримінації та сексуальних домагань. Під час інтерв'ювання керівництвом та менеджментом ДДМА стверджувалось, що у академії забезпечено відповідне реагування на скарги, пов'язані із сексуальними домаганнями та дискримінацією за допомогою індивідуальних бесід з адміністрацією ДДМА, а також через “схривки довіри”.

Під час інтерв'ювання студентів та представників студентського самоврядування експертною групою встановлено, що для забезпечення реагування на конфліктні ситуації вживаються наступні заходи: анонімне анкетування студентів, зустрічі студентів з кураторами, деканами і ректором, “схривка довіри”. Також студенти, науково-педагогічні працівники та співробітники академії мають можливість звернутися до керівництва ЗВО через електронні адреси, доступні на сайті академії (<http://www.dgma.donetsk.ua/kontakti.html>), а студенти, крім того, можуть звернутися у Раду студентського самоврядування.

За даними інтерв'ювання всіх фокус-груп випадків конфліктних ситуацій в межах ОП і у ДДМА загалом не було. Підтвердити чи спростувати ефективність механізму апеляцій неможливо у зв'язку з відсутністю фактів попередніх звернень від здобувачів і реагування на них.

Опитування студентів та представників студентського самоврядування показало, що їх обізнаність щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій є певною мірою “поверховою”. Наприклад, на питання, куди потрібно звертатися у випадку, якщо є незгода з екзаменаційною оцінкою, було отримано відповідь, що слід звертатися до студпрофспілки. В той же час, під час інтерв'ювання представників допоміжних (сервісних) підрозділів на це ж запитання було надано відповідь про необхідність в такому випадку звернення до деканату згідно із «Стандартом академічної доброчесності ДДМА» (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Стандарт_академічної_доброчесності_2.pdf), відповідно до якого на початку навчального року наказом ректора утворюються і діють апеляційні комісії.

Таким чином, зважаючи на вищевикладене, а також на той факт, що конфліктних ситуацій не було, а жодне студентське звернення до деканату не було проігнороване, експертна група в цілому позитивно оцінює відповідність ОП за цим підкритерієм.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильною стороною ОП є:

- безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ДДМА, необхідних для навчання, науково-педагогічної, науково-дослідної діяльності учасників освітнього процесу за ОП;
- безпечність для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти освітнього середовища ДДМА, яке дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси під час освітньої та позаосвітньої діяльності;
- належна інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти.

Позитивною практикою є:

- наповнення нормативними, навчальними, методичними і ін. матеріалами вебсторінок факультету та випускової кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Слабкою стороною ОП є:

- задовільна (“базова”) достатність наявного устаткування і обладнання для реалізації освітніх компонент ОПП “Комп'ютерні системи та мережі”; експертна група рекомендує забезпечити наявність обладнання, зокрема мережевого, для його застосування під час практичних, лабораторних занять з навчальних дисциплін “Розподілені комп'ютерні системи і мережі”,

“Проектування та дослідження комп’ютерних систем та мереж” (замість використання віртуальних моделей) та ін.;

- відсутність у нормативній базі ДДМА визначеного алгоритму дій у разі дискримінації або сексуальних домагань; експертна група рекомендує удосконалити наявну нормативну базу ДДМА шляхом розроблення окремого Положення, яким визначити вищезазначений алгоритм (процедуру), врахувавши при цьому досвід провідних ЗВО України.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має слабкі сторони, які не є суттєвими. Водночас освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.2, 7.4, 7.5. Враховуючи сильні сторони ОП та позитивні практики, певну узгодженість за підкритерієм 7.2, 7.6, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 7, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На підставі вивчення звіту ЗВО з самоаналізу, аналізу Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти

(http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_внутр_сист_забезп.pdf), Положення про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА

(<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20розр%20та%20реаліз%20осв%20прогр%20ДДМА.pdf>), інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, академічного та адміністративного персоналу, представників сервісних підрозділів експертною групою встановлено, що в ДДМА існують визначені такі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.

1. Освітня програма для кожної спеціальності розробляється робочою групою, до складу якої входять провідні фахівці зі спеціальності.
2. Залучаються до розробки представники роботодавців, студентів та студентського самоврядування через випускову кафедру Ця інформація знайшла своє підтвердження під час спілкування зі студентами та роботодавцями, а також на підставі аналізу протоколів засідань випускової кафедри автоматизації виробничих процесів і ради спеціальності.
3. Освітня програма затверджується рішенням Вченої ради ДДМА і вводиться в дію наказом ректора.
4. Моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається у зв'язку з: модифікацією переліку компетентностей у відповідності з документально підтвердженими потребами роботодавців (в т.ч. за резолюціями щорічних круглих столів з роботодавцями), або змінами у державному стандарті вищої освіти (який наразі відсутній); оновленням освітніх ресурсів; забезпеченням зворотного зв'язку від академічного персоналу та здобувачів вищої освіти шляхом анонімного опитування; винесенням питання про ефективність реалізації освітньо-професійної програми на вчену раду ДДМА.

Освітні програми ДДМА переглядаються регулярно, не рідше одного разу на 3 роки.

ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" є новою, вона функціонує лише другий рік, тому зміни чи доповнення протягом першого терміну навчання за програмою не вносилися, пропозиції роботодавців та студентів лише накопичуються через функціонування ради спеціальності, що підтверджено опитуванням академічного та адміністративного персоналу, здобувачів вищої освіти, а також за допомогою засобу зворотнього електронного зв'язку (<http://www.dgma.donetsk.ua/proekt-osvitnoyi-programi-avp.html>). Зокрема, експертній групі були продемонстровані листи від ДП «Донбасгеоінформ», ТОВ «Воля-Кабель», ТОВ «СДС-Схід», у яких містяться позитивні відгуки про ОП та пропозиції щодо їх оновлення. Разом з тим, інтерв'юванням керівництва та адміністративного персоналу встановлено, що в ДДМА існує позитивна практика перегляду інших освітніх програм, яка в цілому відповідає визначеним вищезгаданими нормативними актами ДДМА правилам і процедурам. Тож, апроксимуючи на ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" загальноінституційну практику ДДМА та наявний досвід оновлення ОП, експертною групою зроблено висновок щодо загальної відповідності ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" і освітньої діяльності за нею підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила й процедури перегляду освітніх програм у ДДМА визначені розділом 3 Положення про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20розр%20та%20реаліз%20осв%20прогр%20ДДМА.pdf>), затвердженого Вченою радою ДДМА 26.06.2019 (протокол №13) і введеного в дію наказом ректора від 08.07.2019 № 50. Зазначеною нормою встановлено, що ОП переглядаються і удосконалюються робочими групами із залученням студентів та інших стейкхолдерів, зібрана інформація аналізується, освітня програма адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам. Під час виїзної експертизи встановлено, що гарант ОП дійсно забезпечує виконання вимог цього Положення, в тому числі накопичує пропозиції (див. підкритерій 8.1). Разом з тим, від здобувачів вищої освіти за ОП отримано інформацію про те, що викладачі цікавляться їх думкою щодо змісту освітніх компонентів ОП (див. підкритерій 4.1), також студенти мають можливість брати участь у процесі перегляду ОП через Раду спеціальності (див. підкритерій 4.2), Раду студентського самоврядування ДДМА, оновлений склад якої приступив до виконання своїх функцій у вересні 2019 року. Крім того, під час зустрічі із представниками студентського самоврядування останні розповіли, що мають істотний вплив на прийняття рішень у академії, в тому числі беручи участь у засіданнях Вченої ради ДДМА.

Під час інтерв'ювання керівництва та менеджменту ЗВО (в т.ч. гаранта ОП) з'ясовано, що зміни до ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" ще не вносилися, вона функціонує у ДДМА тільки другий рік, тобто створена лише рік тому і не втратила своєї актуальності; разом з тим, робота щодо моніторингу ОП і накопичення пропозицій щодо її оновлення ведеться, перегляд ОП по суті заплановано на початок 2020 року. Таким чином, враховуючи наявні ознаки підготовчого процесу до перегляду ОПП "Комп'ютерні системи та мережі", а також вимоги Положення про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА, експертна група дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Інтерв'ювання роботодавців показало, що вони разом з представниками місцевої влади) дійсно залучаються до освітнього процесу ДДМА. Означене стосується і залучення їх до перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Залучення роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості визначено також пп. 1, 2.1.3, 2.5, 2.7 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, затвердженого Вченою радою ДДМА 25.10.2018 (протокол №4) і введеного в дію наказом ректора від 26.10.2018 №89 (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_внутр_сист_забезн.pdf).

За результатами виїзду до ЗВО експертна група встановила наявну тісну співпрацю, дружні відносини і наявні домовленості з роботодавцями щодо реальної співпраці, співучасті в організації та реалізації освітнього процесу, залучення до перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Це засвідчує і діяльність філій кафедри на виробництві, і накопичення пропозицій від "СДС-Схід", "Донбасгеоінформ", "Воля-Кабель" (відповідні листи були продемонстровані експертній групі), і вебсторінка <http://www.dgma.donetsk.ua/proekt-osvitnoyi-programi-avp.html>, і

внесення пропозицій до ОП та окремих навчальних дисциплін на зустрічах у ДДМА та на підприємствах, на спільних виробничо-практичних заходах, нарадах (див. підкритерій 4.4). Тобто роботодавці демонстрували свій вплив на освітній процес ДДМА, ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” та забезпечення їх якості. Загалом це свідчить про повну відповідність освітньої діяльності цьому підкритерію.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ДДМА створено Клуб випускників Донбаської державної машинобудівної академії (<http://www.dgma.donetsk.ua/klub-vipusknikiv.html>), до завдань якого належить підтримка зв’язку між академією і випускниками. А у розділі “Про ДДМА - Наші випускники” (<http://www.dgma.donetsk.ua/nashi-vipuskniki.html>) накопичується інформація про кар’єрний шлях відомих і успішних випускників академії. Серед них – Володимир Щербинін, директор ТОВ “ІТ 2.0”, Анатолій Головка, міністр промислової політики України 2006-2007 років, Георгій Скупар, народний депутат України, та ін.

За ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” випускників ще немає. Проте вже тривалий час на кафедрі АВП функціонує інша ОП, за якою випускники є. На кафедрі є відповідальна особа (доц. Циганаш В.С., що переймається питаннями функціонування філії кафедри на підприємствах та працевлаштування студентів. Під час інтерв’ювання науково-педагогічні працівники розповіли, що на щорічний “Ярмарок вакансій” запрошуються роботодавці, серед яких більшість є випускниками ДДМА, щорічно у травні відбувається традиційна зустріч випускників ДДМА, у квітні проводиться щорічний “День науки” – науково-технічна конференція за участю представників підприємств і випускників. Крім того, випускники запрошуються на святкові заходи кафедри і університету.

Варто зазначити, що встановлення і підтримка зв’язку із випускниками визначені пп. 2.1.3, 2.7 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, затвердженого Вченою радою ДДМА, протокол від 25.10.2018 №4, і введеного в дію наказом ректора від 26.10.2018 №89, пп. 2.2, 3 Положення про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА, затверджене Вченою радою ДДМА 26.06.2019 (протокол №13) і введеним в дію наказом ректора від 08.07.2019 № 50. Крім того, у ЗВО накопичуються актуальні відомості про працевлаштування випускників www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Відомості%20про%20працевлаштування%20випускників_1.pdf.

Отже, апроксимуючи на ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” наявний досвід кафедри автоматизації виробничих процесів, визначені у ДДМА правила й створений Клуб випускників, є підстави стверджувати, що збирання, аналіз та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників ОП практикуватиметься.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Система забезпечення якості ДДМА в частині реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності за нею регламентується Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 25.10.2018 №4, і введено в дію наказом від 26.10.2018 №89), Положення про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА (затверджене Вченою радою ДДМА, протокол від 26.06.2019 №13). Згідно з вимогами цих документів, процес регулярного моніторингу та удосконалення освітніх програм ДДМА в процесі їх реалізації організовує керівник робочої групи (гарант ОП) із залученням всіх її членів. Критерії, за

якими проводиться моніторинг та удосконалення освітніх програм ДДМА в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку зі стейкхолдерами, випускниками, партнерами, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства. Разом з тим, результати детального аналізу означених документів ДДМА свідчать про відсутність чітких правил і процедур реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності за нею. Більше того, питаннями забезпечення якості вищої освіти, як і більшості інших питань організації освітнього процесу, найбільше опікується випускова кафедра, в той час як структурний підрозділ, який безпосередньо несе відповідальність за якість вищої освіти в ЗВО згідно Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_внутр_сист_забезн.pdf) - навчальний відділ - має на думку експертної групи неналежно слабе залучення до участі в цих процесах, що підтверджується результатами інтерв'ювання адміністративного персоналу ДДМА..

Під час інтерв'ювання роботодавців встановлено, що вони були залучені до формування ОПП "Комп'ютерні системи та мережі", вважають ОП та освітній процес за нею задовільними, про виявлення чи наявність будь-яких недоліків експертну групу не інформували. У продемонстрованих експертній групі листах від підприємств "Донбасгеоінформ", "СДС-Схід", "Воля-Кабель" інформація про недоліки відсутня. Отже, проаналізувати практику реагування на виявлені в ОП недоліки експертна група не мала можливості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОПП "Комп'ютерні системи та мережі" акредитується вперше.

Інформація про врахування зауважень і пропозицій під час акредитації інших ОП подана закладом вищої освіти у відомостях про самоаналіз. Наявності недоліків інституційного характеру під час виїзної експертизи не встановлено.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами спостережень і вражень експертної групи під час виїзду до ЗВО, інтерв'ювання фокусних груп представників студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, експертна група дійшла висновку, що культура якості у ДДМА знаходиться на початковій стадії формування й усталення. Підставою для такого висновку став, зокрема, загальний контекст відповідей студентів під час співбесід. Наприклад, представники студентського самоврядування вбачають у своїх функціях і завданнях переважно культурно-розважальну функцію та слабо усвідомлюють реальні повноваження щодо забезпечення якості у ДДМА, реального впливу на зміст і подальший розвиток ОП та освітньої діяльності ЗВО, формування студентоцентрованого середовища академії, забезпечення об'єктивності екзаменаторів, захисту і реалізації власних прав та свобод, панування академічної доброчесності. Щодо останнього не змогли сформулювати відповідь і здобувачі вищої освіти за ОП, які академічну доброчесність сприймають лише як "недопущення плагіату", а також "не пам'ятають" про відповідальність за порушення академічної доброчесності. Ці та інші приклади експертна група вважає достатніми для висновку, що процедури й політики забезпечення якості,

наявні у ЗВО і визначені локальними нормативними актами (<http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>), студентством не у повній мірі сприймаються як корисні та належні, а також знаходиться лише на стадії формування думка щодо того, що культура якості є спільною відповідальністю усієї спільноти ДДМА.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Сильною стороною ОП є:

- дотримання визначених ДДМА процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП;
- залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості.

До позитивних практик експертна група віднесла:

- діяльність філій кафедри на виробництві, що у тісній співпраці з роботодавцями забезпечувати якість ОП та освітньої діяльності за цією програмою;
- функціонування Клубу випускників Донбаської державної машинобудівної академії та організація її проведення численних заходів задля збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Слабкою стороною ОП є початковий рівень культури якості ДДМА; експертна група рекомендує приділити належну увагу цьому вкрай важливому питанню, розробити і реалізувати план відповідних заходів із залученням до цього процесу студентського самоврядування, відділу з організації виховної роботи, ради з виховної роботи, студентського наукового товариства, медіа-групи “Академія”, академічного і адміністративного персоналу. Іншою слабкою стороною є надто великий обсяг обов'язків щодо забезпечення якості вищої освіти, виконуваних випусковою кафедрою, на противагу залученню інших структурних підрозділів ЗВО на достатньо примітивному рівні; експертна група надала рекомендації керівництву ДДМА щодо перерозподілу обов'язків щодо забезпечення якості вищої освіти та організації освітнього процесу загалом між структурними підрозділами ДДМА, виключивши перевантаження науково-педагогічних працівників і співробітників кафедр виконанням невластивих їм обов'язків

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має слабку сторону, яка не є суттєвою. Водночас ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1–8.6. Враховуючи сильні сторони ОП та позитивні практики, певну узгодженість за підкритерієм 8.7, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 8, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОПІІ “Комп'ютерні системи та мережі” та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Локальні нормативні акти ДДМА, які визначають правила й процедури регулювання прав і обов'язків учасників освітнього процесу, оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО, у розділі "Нормативні акти" (<http://www.dgma.donetsk.ua/normativni-akti.html>). Форма представлення документів - загальноприйнята: скан-копії або тексти оригіналів документів з відповідними реквізитами. Таким чином, у відкритому доступі знаходяться документи ЗВО щодо прав і обов'язків учасників освітнього процесу, серед яких зокрема Статут ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/sertificaty/statut.pdf>), колективний договір (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/КД_2018-2020_ДДМА.pdf), Стандарт академічної доброчесності (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Стандарт_академічної_доброчесності_2.pdf), антикорупційна програма (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/антикор_програма_ДДМА_2018-2019.pdf), правила внутрішнього розпорядку (http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/pravila_vnutrishniogo_rozporiadku.pdf), положення щодо організації освітнього процесу (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_організацію_освітнього_2.pdf), обрання студентами вибіркового дисциплін (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/положення_про_порядок_обрання_вибіркових.pdf), навчання студентів ДДМА за індивідуальним графіком (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Индив%20навч_ДДМА_Сайт.pdf), запобігання та виявлення академічного плагіату (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Антиплагиат%20ДДМА.pdf), комісії про трудові суперечки (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/akt2019.pdf>), надання академічних відпусток та повторного навчання (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20академ%20відпустки%20%20ДДМА.pdf), переведення, відрахування і поновлення на навчання у ДДМА (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20переведення%20відрахування%20поновлення%20%20ДДМА.pdf), внутрішньої системи забезпечення якості освіти (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_внутр_сист_забезп.pdf), про студентське самоврядування (www.dgma.donetsk.ua/docs/sss/Положення%20ССС%20-%202019.pdf) і багато інших. Результати аналізу експертною групою їх текстів дають підстави для висновку про загальну чіткість, зрозумілість, доступність правил та процедур, які регулюють права й обов'язки учасників освітнього процесу.

Аналіз і співставлення результатів інтерв'ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, науково-педагогічних працівників свідчать про відсутність фактів та повідомлень про порушення правил чи недотримання процедур, які регулюють права й обов'язки учасників освітнього процесу у ДДМА, у тому числі за ОП "Комп'ютерні системи та мережі". Отже, отримані під час експертизи результати свідчать про відповідність освітньої діяльності за ОП цьому підкритерію.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Освітні програми ДДМА розміщені на сайті ЗВО в розділі «Про ДДМА - Освітні програми» (<http://www.dgma.donetsk.ua/osvitni-programi.html>). На момент експертизи на цій вебсторінці під міткою «У процесі коригування» розміщено 20 чинних ОП різних галузей спрямування, в тому числі діюча ОПП «Комп'ютерні системи і мережі» від 31.08.2018. Під час зустрічі з роботодавцями з'ясовано, що вони вчасно ознайомлені з проектом ОП під час її започаткування, а на час інтерв'ювання вони знаходяться у процесі підготовки рекомендацій та зауважень до ОП в цілому. У ході інтерв'ювання здобувачів вищої освіти за ОП з'ясовано, що вони з проектом ОП ще не ознайомлені. Таким чином, наявність проекту цієї ОП експертною групою не підтверджується ні за результатами зустрічей з внутрішніми і зовнішніми стейкхолдерами, ні за результатами аналізу контенту вебсайту ДДМА. В той же час, оскільки рекомендації щодо удосконалення ОП стейкхолдерами на момент виїзду експертної групи лише почали вноситись, а терміни перегляду діючої ОП згідно з Положенням про порядок розроблення та реалізації освітніх програм ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення%20про%20розр%20та%20реаліз%20осв%20прогр%20ДДМА.pdf>) - не рідше одного разу на 3 роки - ще не вичерпано, експертна група не може встановити, чи вчасно ДДМА оприлюднить на своєму офіційному веб-сайті проект ОП з метою отримання пропозицій стейкхолдерів. Накопичення пропозицій стейкхолдерів виконується через раду спеціальності, а не через відповідний розділ веб-сайту ЗВО, таким чином, відкритого доступу до пропозицій і зауважень стейкхолдерів експертною групою не зафіксовано. З іншого боку, аналіз відповідного розділу вебсайту ДДМА показав, що інформація в ньому постійно оновлюється, розміщені ОП, що додані нещодавно, наприклад, ОП «Металургія» датується серпнем 2019 року. Це може свідчити про певний досвід ДДМА щодо регулярного перегляду освітніх програм, хоча вчасність оприлюднення їх проектів встановити неможливо.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група в межах цього підкритерію проаналізувала контент офіційного вебсайту ДДМА (www.dgma.donetsk.ua), отримані під час інтерв'ювання роботодавців, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників даних. Відповідно, стейкхолдери запевнили про відсутність з їх боку зауважень чи скарг щодо інформування громадськості щодо діяльності ДДМА, освітнього процесу, освітніх програм тощо. Разом з тим, у вільному доступі наявні ОП з її описом та змістом (<http://www.dgma.donetsk.ua/osvitni-programi.html>), робочі програми освітніх компонентів (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>), навчальні плани (<http://www.dgma.donetsk.ua/navchalni-plani-avp.html>), опис матеріально-технічної бази (<http://www.dgma.donetsk.ua/materialna-baza-avp.html>), інформація для абітурієнтів (<http://www.dgma.donetsk.ua/abiturientu.html>), студентів ДДМА (<http://www.dgma.donetsk.ua/kodeks-chesti.html>), випускників

<http://www.dgma.donetsk.ua/vipuskniku.html>) та ін. Експертною групою в ході експертизи не виявлено суперечливої чи недостовірної інформації, розміщеної на вебсайті ДДМА. Разом з тим, проаналізовано опубліковану інформацію про ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” з погляду достатності для роботодавців та потенційних вступників. Дійсно, цілі й зміст підготовки здобувачів вищої освіти за ОП оприлюднені у зручній і зрозумілій для роботодавців формі; також наявна інформація для зворотного зв’язку задля надання пропозицій, зауважень (<http://www.dgma.donetsk.ua/proekt-osvitnoyi-programi-avp.html>). Проте інформація для вступника, на підставі якої він може зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП, хоч і у повному обсязі (ОП, її зміст, програмні результати навчання, освітні компоненти), але форма робочих програм може виявитися для нього не зовсім зручною. З огляду на це, експертна група рекомендує розробити та невідкладно оприлюднити описи й силабуси усіх освітніх компонентів ОП. Таким чином, зазначене вище свідчить про повне і своєчасне оприлюднення інформації про ОП, тобто відповідність цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Сильною стороною є вчасне розміщення на офіційному вебсайті ДДМА повних текстів або скан-копій оригіналів документів (зазвичай з усіма необхідними реквізитами), які визначають правила і процедури регулювання прав та обов’язків всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

До слабких сторін експертна група відносить оприлюднення на вебсайті інформації про освітні компоненти ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” у незручній для зовнішніх стейкхолдерів формі робочих програм (<http://www.dgma.donetsk.ua/robochi-navchalni-programi-avp.html>); експертна група рекомендує розробити та оприлюднити на вебсайті силабуси всіх освітніх компонентів ОП з метою забезпечення зручності використання інформації потенційними вступниками на навчання за освітньою програмою.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має слабку сторону, що загалом не є суттєвою. Водночас ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 і 9.2. Враховуючи сильну сторону ОП, певну узгодженість за підкритерієм 9.3, релевантність отриманих фактів контексту Критерію 9, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

--

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

--

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

--

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

--

Рівень відповідності Критерію 10:

--

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

--

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ОПП “Комп’ютерні системи та мережі” у ДДМА функціонує тільки другий рік. Досить відчутними є процеси становлення освітнього процесу за цією програмою на тлі і під впливом спеціальності 151 “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”, підготовку фахівців за якою кілька десятиліть здійснює кафедра АВП <http://www.dgma.donetsk.ua/osvitno-profesiyni-programi-avp.html>. Водночас, за результатами роботи у ЗВО експертна група дійшла висновку про те, що означене формує не тільки бекграунд даної ОПП, але й надає їй унікальну особливість, регіональний контекст і перевагу з-поміж інших програм спеціальності 123 “Комп’ютерна інженерія”. Тому гаранту ОП і колективу кафедри АВП рекомендовано звернути увагу на наявну і майже сформовану особливість ОПП та врахувати її під час подальшого розвитку програми.

Під час зустрічі з керівництвом ДДМА ([зустріч I згідно з програмою виїзду](#)) спостерігалось те, що менеджмент ЗВО приділяє особливої уваги ІТ-спеціальностям академії, глибоко і детально володіє ситуацією щодо проблем галузі та нагальних потреб ринку праці.

На [відкриту зустріч](#) з експертною групою прибув колектив кафедри автоматизації виробничих процесів ДДМА (без завідувача кафедри і гаранта ОП). Науково-педагогічні працівники, крім іншого, цікавилися процедурою акредитації освітніх програм в Україні та практикою розроблення й впровадження силабусів освітніх компонент ОП. Експертна група в межах своєї компетенції надала відповідні консультації і рекомендації. При цьому слід окремо відзначити явну і щирі зацікавленість колективу кафедри процесами розвитку та вдосконалення освітнього процесу за ОПП “Комп’ютерні системи та мережі”.

Під час [зустрічей з фокус-групами](#) (науково-педагогічні працівники, адміністративний персонал, представники допоміжних структурних підрозділів) у експертної групи склалося таке враження, що в ДДМА майже всі функції щодо освітнього процесу забезпечуються безпосередньо кафедрами (наприклад, під час інтерв’ювання представника навчального відділу з’ясувалося, що цей структурний підрозділ не бере участі у розробленні навчальних планів, їх розробляють кафедри). Ознак того, що такий розподіл обов’язків негативно впливає на якість освітнього процесу за ОП, не виявлено. Проте це, очевидно, може призводити до перевантаження науково-педагогічних і інших працівників кафедри виконанням невласливих їм обов’язків.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	-

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Олександр ДОРЕНСЬКИЙ

Члени експертної групи (електронні підписи)

Володимир ШЕРСТЮК

Сергій ШКРАБАК